

Kommunstyrelsen

Datum
2024-05-27

Diarienummer
2024KS297 709

Hävning av avtal mellan Aidal Care Services AB och Härryda kommun gällande hemtjänst enligt lagen om valfrihetssystem

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen uppdrar åt förvaltningen att utan dröjsmål häva *Avtal om hemtjänst enligt lagen om valfrihetssystem* mellan Aidal Care Services AB och Härryda kommun.

Kommunstyrelsen delger socialnämnden beslutet.

Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning av ärendet

Enligt 7 kap. 1 § 6 i socialtjänstlagen får ett bolag inte utan tillstånd av Inspektionen för vård och omsorg (IVO) yrkesmässigt bedriva hemtjänst. Den 16 maj 2023 återkallade IVO Aidal Care Services AB:s tillstånd att bedriva verksamhet med personlig assistans, ledsagarservice och hemtjänst.

Efter avslagen överklagan hos förvaltningsrätten har Aidal Care Services AB överklagat till kammarrätten och i samband med det yrkat på inhibition. Kammarrätten har emellertid den 20 maj 2024 beslutat att avslå yrkandet om inhibition. Domen har till följd att Aidal Care Services AB saknar tillstånd från IVO att bedriva hemtjänst.

Återkallandet av tillståndet och de rättsliga avgörandena har återverkningar på det avtal kommunen har med för Aidal Care Services AB. Förvaltningen bedömer att avtalet ska hävas då tillstånd att bedriva hemtjänst saknas och förvaltningen konstaterar vidare att avtalet i relevanta avtalspunkter ger stöd för en hävning.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 27 maj 2024
- IVO:s beslut från den 16 maj 2023
- Förvaltningsrättens dom i mål nr 11223-23
- Kammarrättens beslut i mål nr 2811-24
- Avtal om hemtjänst enligt lagen om valfrihetssystem mellan Härryda kommun och Aidal Care Services AB, diarienummer 2012KS789

Ärendet

Aidal Care Services AB (org. nr 556446-4179) har bedrivit hemtjänst inom Härryda kommuns valfrihetssystem i enlighet med nu gällande avtal sedan den 29 oktober 2013.

Enligt 7 kap. 1 § 6 i socialtjänstlagen får ett bolag, en förening, en samfällighet, en stiftelse eller en enskild individ inte utan tillstånd av Inspektionen för vård och omsorg (IVO) yrkesmässigt bedriva hemtjänst. Den 16 maj 2023 återkallade IVO Aidal Care Services AB:s tillstånd att bedriva verksamhet med personlig assistans, ledsagarservice och hemtjänst.

Med anledning av IVO:s beslut införde kommunen den 18 maj 2023 ett tillfälligt beställningsstopp för Aidal Care Services AB. Beställningsstoppet innebär att företaget från beslutsdatumet inte är valbart för nya eller befintliga brukare inom valfrihetssystemet för kommunal hemtjänst. Beslutet om beställningsstopp påverkade inte de brukare vars insatser verkställdes av Aidal Care Services AB innan den 18 maj.

Aidal Care Services AB överklagade IVO:s beslut hos förvaltningsrätten och yrkade samtidigt på inhibition. Beslut att inhibera IVO:s beslut fattades av förvaltningsrätten den 1 juni 2023.

Den 25 april 2024 avslog förvaltningsrätten Aidal Care Services AB:s överklagande. Beslutet om inhibition från den 1 juni 2023 upphörde därmed att gälla.

Aidal Care Services AB har överklagat förvaltningsrättens dom till kammarrätten och yrkade i samband med överklagandet åter på inhibition. Kammarrätten har emellertid den 20 maj beslutat att avslå yrkandet på inhibition. Kammarrätten har ännu inte beslutat om prövningstillstånd och följaktligen är Aidal Care Services AB:s överklagan av förvaltningsrättens dom ännu inte avgjord. Förvaltningsrättens dom och kammarrättens beslut har, detta till trots, som konsekvens att Aidal Care Services AB saknar tillstånd från IVO att bedriva hemtjänst och därmed att de inte får bedriva hemtjänst i väntan på den rättsliga prövningen.

Återkallandet av tillståndet och de rättsliga avgörandena har återverkningar på det avtal kommunen har med för Aidal Care Services AB.

Enligt 2.7 Anmälan och tillstånd i förfrågningsunderlaget ska Aidal Care Services AB inneha erforderliga tillstånd för att driva verksamheten. Tillstånd från IVO är ett sådant erforderligt tillstånd.

Vidare, enligt 4.13.1 Hävning i förfrågningsunderlaget ska en allvarlig kritik riktad mot en utförare av en tillsynsmyndighet vara grund för omedelbar hävning av avtalet. En sådan kritik har riktats mot Aidal Care Services AB i IVO:s beslut om att återkalla företagets tillstånd.

Vid hävning ska avtalsbrott påtalas skriftligen till utföraren, som ska ges en skälig tid att inom trettio dagar vidtaga rättelse. I förevarande fall finns emellertid ingen möjlighet till rättelse varför det kan anses skäligt att inte ge tid till rättelse.

Från och med den 23 maj 2024 verkställer inte Aidal Care Services AB några beslutade insatser om hemtjänst, varför beslut om hävning inte får någon påverkan på någon brukare. De fyra brukare vars insatser före den 23 maj 2024 verkställdes av Aidal Care Services AB har antingen sagt upp sitt biståndsbeslut alternativt valt kommunens hemtjänst i förvaltningsregi som utförare.

I och med beslutet om hävning saknar Härryda kommun privata alternativ inom valfrihetssystemet för hemtjänst.

Ekonomiska konsekvenser

Förvaltningen bedömer att förslaget till beslut inte medför några ekonomiska konsekvenser då kostnaden i huvudsak är den samma oavsett om verkställigheten utförs av en privat eller kommunal utförare.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen bedömer att avtalet ska hävas.

Malin Johansson
Sektorchef

Elin Hjalmarsson
Utvecklingschef

Aidal Care Services AB
Frölundagatan 37
431 44 MÖLNDAL

Ärendet

Inspektionen för vård och omsorg, IVO, har gjort en lämplighetsprövning av Aidal Care Services AB och dess företrädare för att utreda om bolaget är lämpligt att bedriva verksamhet med personlig assistans, ledsagarservice och hemtjänst.

Beslut

IVO återkallar Aidal Care Services AB:s (org. nr 556446-4179) tillstånd att bedriva verksamhet med personlig assistans, ledsagarservice och hemtjänst.

Beslutet gäller omedelbart. Detta beslut kan överklagas till förvaltningsrätten, se bilaga.

Skälen för beslutet

IVO bedömer att Aidal Care Services AB och dess företrädare inte uppfyller kravet på lämplighet i övrigt enligt 23 § tredje stycket lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS och 7 kap. 2 § tredje stycket socialtjänstlagen (2001:453), SoL. Bedömningen grundas på följande omständigheter:

- Felaktigt uppgiftslämnande till kommun.
- Grov brottslighet har begåtts inom ramen för den tillståndspliktiga assistansverksamheten.
- Brist i anmälningsskyldighet till IVO och tillåtelse att samordnaren hade ett bestämmande inflytande.
- Brister avseende ekonomisk skötsamhet.
- Brister i följsamhet av associationsrättsliga lagkrav.
- Omständigheter gällande misskötsamhet som framgår av IVO:s beslut från den 22 maj 2018 rörande Aidal Care Services AB:s verksamhet (dnr. 6.3.2-40422/2016).

Kretsen som omfattas av lämplighetsprövningen

IVO har vid lämplighetsprövningen beaktat tillståndshavaren Aidal Care Services AB och dess ägar- och ledningskrets samt en person som IVO bedömer har haft ett bestämmande inflytande över verksamheten. Prövningen avser således följande juridiska och fysiska personer:

- Aidal Care Services AB
(tillsynsbolag, org.nr. 556446-4179)
- Kiana AB

- (moderbolag, org.nr. 559133-7521)
- Aidai AB
(närstående bolag org.nr. 556845-4572)
- Aidin Mohammad Reza Alizadeh
(delägare, styrelseledamot och styrelseordförande i Aidal Care Services AB och Aidai AB)
- Keyvan Andersson Alizadeh
(delägare och styrelseledamot Aidal Care Services AB, Kiana AB och Aidai AB)
- Roya Kehtari
(styrelsesuppleant i Aidal Care Services AB och Aidai AB)
- Tina Mitra Chavoshi Alizadeh
(styrelsesuppleant i Kiana AB)

Sammantagen bedömning av lämplighet i övrigt

IVO bedömer att Aidal Care Services AB och dess företrädare har uppvisat omfattande brister i skötseln av bolagets assistansverksamhet med anledning av att de har tillåtit att samordnaren SNS ha haft ett bestämmande inflytande i verksamheten och att det därmed varit möjligt att grov brottslighet begåtts inom ramen för assistansverksamheten på det sätt som framgår av Umeå Tingsrätts dom i mål nr B 2581-21 av den 30 december 2021. Domstolen har bedömt att gärningarna ha ingått som ett led i en planerad och organiserad brottslighet som skett systematiskt och innefattat osant intygande. Domstolen har bedömt att omständigheterna sammantaget är sådana att vart och ett av brotten ska ses som ett grovt bidragsbrott. Till följd av brottsligheten som begåtts dömdes Aidal Care Services AB att betala företagsbot om 1 750 000 kronor, samordnaren SNS har dömts till fängelsestraff och skadestånd, den assistansberättigade har dömts till fängelse och skadestånd och tre assistenter dömdes till villkorlig dom för penningtvätt.

Utöver den brottslighet som framgår av domen har det framkommit av uppgifter från Umeå kommun att bolaget även lämnat oriktiga uppgifter och tidrapporter gällande andra assistansberättigade som lett till beslut om återkrav av stora summor men även avslag på inlämnade fakturor och polisanmälningar vid ytterligare tre tillfällen. IVO ser mycket allvarligt på uppgifterna om hur skötseln av verksamheten har bedrivits. Härtill har det framkommit av IVO:s utredning att bolaget även visat på ekonomisk misskötsamhet, brister i följsamhet av associationsrättens regler samt att IVO i ett tidigare beslut bedömt att bolaget inte uppfyllde kravet på lämplighet bland annat med anledning av att bolaget bedrivit verksamhet utan tillstånd. Ovan nämnda omständigheter är relevanta för nu aktuell prövning av bolaget och bedömning av företrädarnas lämplighet i övrigt.

IVO bedömer att det är mycket allvarligt att brottslighet av denna karaktär varit möjligt att genomföras inom ramen för ett bolags assistansverksamhet. Av tingsrätts dom framgår att brottet har sin grund i att felaktiga uppgifter lämnats vid fler än bara några enstaka tillfällen till Umeå kommun. Vidare har de lämnade uppgifterna resulterat i både polisanmälan och återkrav av betydande belopp till bolaget. Det har således inte rört sig om några isolerade händelser av felaktigt lämnade uppgifter. Det är mycket allvarligt enligt IVO:s mening att bolagets företrädare medverkat till osant intygande av en assistansberättigads hälsotillstånd. Företrädaren Aidin Alizadeh har uppgett att styrelsen

inte haft någon vetskap om brottsligheten utan att det enbart är samordnaren SNS som ligger bakom den tillsammans med den assistansberättigade och assistenterna.

Av 8 kap. 4 § aktiebolagslagen (2005:551), ABL, framgår det att det är bolagets styrelse som har det yttersta ansvaret för skötseln av ett bolag och dess verksamhet. Styrelsen kan inte fransäga sig det ansvaret och det går inte att genom fullmakt delegera ansvaret till någon annan person. Att bolagets styrelse inte har vetskap om kundernas faktiska hälsotillstånd utgör en allvarlig brist i bolagets verksamhet och organisation enligt IVO:s bedömning. Att bolagets utsedda samordnare har haft möjlighet att agera inom ramen för sin ledande ställning i bolaget gentemot kommunen på ett sådant sätt som framgår av tingsrättens dom och därmed vilselett kommunen genom osant intygande är allvarligt och avgörande för att brottet kunnat fullbordas.

I likhet med kammarrättens bedömning (Kammarrätten i Göteborg dom meddelad den 23 september 2019 i mål 6082-18) anser IVO att det inte vore i enlighet med återkravsreglerna om en anordnare kan hävda okunnighet om hur assistans har givits. Det ska även beaktas att det inte heller krävs att mottagaren varit medveten om felaktigheten eller agerat oaktsamt. IVO anser att en assistansanordnare har ett arbetsgivaransvar och bör ha en organisation som har kännedom om hur assistansen bedrivs och var den utförs. IVO bedömer att med anledning av detta inte går att fransäga sig sitt arbetsgivaransvar som assistansanordnare. I förarbetena till lämplighetsprovningens införande i LSS (prop. 2012/13:1, utgiftsområde 9, s. 216 f) framhålls vikten av att verksamhetsutövare hanterar de stora summor pengar som de tar emot på ett betryggande och korrekt sätt. Regeringen uttalar att den redovisningen som ska göras löpande ska hanteras på ett tillförlitligt sätt. Vidare framhålls att de som missköter sig i vissa avseenden inte bör få fortsätta som tillståndshavare, även om det inte har kunnat påvisas kvalitetsbrister i verksamheten. Detta då det inte är rimligt att en tillståndshavare som inte kan visa hur assistansersättningen har använts ska få fortsätta att ta emot och förvalta stora summor som härrör från allmänna medel. Den enskilde bör tryggt kunna vända sig till en tillståndshavare i förvisning om att denna uppfyller lagens krav i alla avseenden.

Det har inte framkommit några omständigheter som tyder på att det finns skäl för att bolagets agerande skulle vara ursäktligt. IVO bedömer därför att IVO med tillräcklig styrka visat att bolaget och dess företrädare inte uppfyller kravet på lämplighet i övrigt i tredje stycket LSS och 7 kap. 2 § tredje stycket SoL. Företrädarna för Aidal Care Services AB är därför inte lämpliga att bedriva verksamhet med personlig assistans, ledsagarservice eller hemtjänst.

Nedan redogör IVO mer utförligt för de omständigheter som leder fram till denna bedömning.

Felaktigt uppgiftslämnande till kommun

Umeå Kommun har bedömt att Aidal Care Services AB har lämnat oriktiga uppgifter till kommunen som lett till felaktiga utbetalningar av assistansersättning vid flera tillfällen. De oriktiga uppgifterna som lämnats in till kommunen rör flera olika brukare.

IVO bedömer att misskötsamheten är av allvarlig karaktär och ska lasta bolaget och dess företrädare i bedömningen av deras lämplighet. Se vidare ovan bedömning under avsnittet sammantagen bedömning av lämplighet i övrigt.

Den 22 november 2021 inkom en anmälan till IVO från Umeå kommun (dnr 3.4.2-45653/2021). Av anmälan framgår att Umeå kommun har bedömt att det fanns skäl att anta att bolaget Aidal Care Service AB:s lämplighet att bedriva verksamhet med personlig assistans kunde ifrågasättas. Av anmälan framgår att det framkommit oegentligheter samt misstankar som bidragsbedrägerier i assistansanordnarens kundärenden. Den misskötsamhet som kommunen har uppmärksammat är att angiven assistans inte har utförts, att den enskilde inte har bott i en kommun där assistansen beviljats och att detta medvetet har undanhållits. Den enskilde har inte de funktionsnedsättningar som bolaget och den enskilde framfört samt inkommit med intyg om i syfte att få ersättning för personlig assistans. Tidrapporter är signerade som att assistansen är utförd fastän kommunen har goda skäl att anta att den inte alls utförts. Assistenterna i vissa ärenden tar inte semester eller annan ledighet och det har inte heller rapporterats att de är sjuka vid något tillfälle. Arbetstidslagen har inte följts. Sammantalet ser kommunen påtagliga brister hos assistansanordnaren.

Av skrivelse från Umeå kommun som inkom till IVO den 16 september 2022 framgår följande. Umeå kommun har ställt återkrav till Aidal Care Service AB för felaktigt utbetald ekonomisk ersättning gällande personlig assistans den 31 januari 2022 med en total summa på 2 732 512 kronor. Kommunen har bedömt att bolaget lämnat oriktiga uppgifter och uppenbart felaktigt fakturerat kommunen ovan nämnda belopp.

Av underlaget framgår att bolaget ingett tidredovisning för utfört arbete hos en assistansberättigad som ska ha utförts av totalt tio assistenter där assistans aldrig utförts. Trots detta har bolaget fakturerat kommunen för denna tid. Tidrapporterna har lämnats in under tidsperioden 2018-2021. Oegentligheterna uppmärksammades i samband med utredning och dom i Umeå Tingsrätts mål nr B 2581-21.

Utöver ovan nämnda återkrav har Umeå kommun uppmärksammat ett flertal oegentligheter där misstankarna bland annat varit att tidrapporter och fakturering av utförd assistans inte skett i enlighet med faktiskt utförd assistans. Bolaget har även sökt om ersättning för merkostnader för sjuklöner där detta inte varit styrkt. Handlingar har också visat på brister i bolagets hantering av sjukfrånvaron. Kommunen har i dessa fall beslutat om avslag. Umeå kommun har polisanmält Aidal Care Services AB vid ytterligare tre tillfällen utöver den anmälan som gjordes 2021 och ledde till en fällande dom. Anmälningarna har bland annat handlat om fakturerad men ej utförd assistans, misstankar

om kraftigt överdrivna behov och funktionsnedsättningar samt misstankar om arrangerade upplägg om bidragsfusk. Kommunen har bifogat några av de beslut som den fattat gällande Aidal Care Service AB och enskilda assistansberättigade.

Grov brottslighet har begåtts inom ramen för den tillståndspliktiga verksamheten
 Aidal Care Services AB:s oriktiga tidredovisning till Umeå Kommun som medfört felaktiga utbetalningar av allmänna medel har polisanmälts av Umeå kommun och lett till fällande domar vid Tingsrätten i Umeå och Hovrätten för Övre Norrland. IVO:s bedömning gällande denna misskötsamhet framgår under avsnittet sammantagen bedömning av lämplighet i övrigt.

Av Umeå Tingsrätts dom i mål B 2581-21 och Hovrätten för Övre Norrlands dom i mål B 102-22 framgår att en assistansberättigad som hade bolaget Aidal Care Services AB som assistansanordnare och samordnaren för bolaget, SNS, dömdes för grovt bidragsbrott till fängelse i två år respektive ett år och sex månader. Vidare framgår att Aidal Care Services AB ålades en företagsbot om 2 miljoner kronor samt att tre personer som uppgetts ha arbetat som personliga assistenter åt den assistansberättigade har dömts för penningtvåtbrott med villkorlig dom som straffpåföljd. Hovrätten ändrade tingsrättens dom på så sätt att företagsboten till Aidal Care Services AB ändrades till 1 750 000 kronor men i övrigt fastställde hovrätten tingsrättens dom.

Gällande företagsbot

En näringsidkare ska enligt 36 kap. 7 § brottsbalken åläggas företagsbot för brott som har begåtts i utövningen av näringsverksamhet om det för brottet är föreskrivet strängare straff än penningböter och näringsidkaren inte har gjort vad som skäligen kunnat krävas för att förebygga brottsligheten. Alternativt att brottet har begåtts av en person i ledande ställning grundad på befogenhet att företräda näringsidkaren eller att fatta beslut på näringsidkarens vägnar eller en person som annars haft ett särskilt ansvar för tillsyn eller kontroll i verksamheten.

Samordnaren SNS dömdes för grovt bidragsbrott som har nära anknytning till Aidal Care Services AB där hen varit anställd. Domstolen har bedömt att brottsligheten därför har begåtts i utövning av näringsverksamhet. Tingsrätten har bedömt att samordnaren har haft en ledande ställning i Aidal Care Services AB. Domstolen framhåller i domen att företag har ett utvidgat ansvar för brott som begåtts av personer i ledande ställning eller som annars har att svara för tillsyn och kontroll. Om brott begåtts av en sådan person kan företagsbot komma i fråga oavsett vilka förebyggande åtgärder som vidtagits. Med person med ledande ställning i företaget avses framförallt personer som på grund av att han eller hon ingår i företagets ledning eller under självständigt ansvar rapporterar direkt till ledningen kan sägas ha ett särskilt ansvar för att verksamheten bedrivs på ett lagenligt sätt.

Aidin Alizadeh har uppgett till Tingsrätten i Umeå att SNS var bolagets representant och samordnare i Umeå, att hen rapporterade till honom, att hen hade ansvar för rekrytering och lönesamtal för personal samt att hen var den som för bolagets räkning ansvarade för

uppföljning och kontroll av verksamheten i Umeå. Utifrån de uppgifter som Aidin Alizadeh har lämnat om samordnaren SNS bedömde tingsrätten att det är visat att samordnaren SNS varit en person med ledande ställning i Aidal Care Services AB. Därmed förelåg det förutsättningar för att ålägga Aidal Care Services AB med företagsbot. Enligt tingsrättens bedömning har det inte framkommit några skäl att jämlika eller efterge företagsboten.

Hovrätten har, i likhet med tingsrätten, bedömt att det mot bakgrund av vad som framkommit om samordnarens arbetsuppgifter är utrett att samordnaren haft en sådan ledande ställning i Aidal Care Services AB som förutsätts för att bolaget ska kunna ådömas företagsbot. Därmed var förutsättningarna för företagsbot uppfyllda.

Brist i anmälningsskyldighet till IVO och tillåtelse att samordnaren hade ett bestämmande inflytande

IVO bedömer att samordnaren SNS har haft en ledande ställning i Aidal Care Services AB och ett bestämmande inflytande över verksamheten under en lång tidsperiod. Grunden till bedömningen är den information som bolagets företrädare Aidin Alizadeh har lämnat till IVO och till Tingsrätten i Umeå gällande SNS arbetsuppgifter i verksamheten.

SNS var anställd under fyra års tid och enligt uppsägningsavtalet som bolaget skickat in till IVO avslutades hens anställning den 1 januari 2022. Under den här tidsperioden var SNS samordnare för bolagets verksamhet i Umeå och hen hade fått en fullmakt från företrädarna i bolaget att ha arbetsgivaransvaret för assistenterna samt var kontaktperson för de assistansberättigade i den kommunen. Hen skötte kommunikationen med Umeå kommun, de assistansberättigade samt var ansvarig för schema och bemanning. Domstolen har bedömt att SNS arbetsuppgifter varit av sådant slag att hen bedömdes likställas med en företrädare för bolaget som har en ledande ställning. Det var utifrån den bedömningen som förutsättningarna för företagsbot kunde utdömas.

Aidal Care Service AB har uppgett att SNS har haft ett arbetsgivaransvar för assistenterna i Umeå men inte har suttit i bolagets styrelse. Bolaget menar därför att SNS inte haft ett sådant bestämmande inflytande i bolaget att hen ska omfattas av lämplighetsprövningen.

IVO delar inte Aidal Care Services AB:s bedömning utan bedömer att SNS hade ett sådant bestämmande inflytande över verksamheten som avses i 23 § LSS. Bedömningen görs mot bakgrund av de arbetsuppgifter som SNS tilldelats av bolaget och då särskilt att hen innehade ett arbetsgivaransvar. IVO:s bedömning stöds även av den bedömning som domstolen gjort av hens befattning inom bolaget. IVO bedömer dock att SNS inte ska omfattas av lämplighetsprövningen i nu aktuellt ärende med anledning av att hen inte längre arbetar för bolaget och det har inte heller framgått att hen längre har ett bestämmande inflytande.

IVO bedömer däremot att ägarna och ledningen för Aidal Care Services AB brister i lämplighet genom att tillåta att SNS har haft ett bestämmande inflytande över

verksamheten i bolaget. Genom att tillåta att SNS har haft ett bestämmande inflytande har de möjliggjort genomförandet av det brottsliga upplägget inom verksamheten.

Härutöver har bolaget en anmälningsskyldighet till IVO att anmäla vilka företrädare som finns i styrelsen samt om det finns personer som har ett bestämmande inflytande inom bolaget. Aidal Care Services AB har inte anmält att SNS har ett bestämmande inflytande i bolaget vilket de är ålagda att göra.

Av 23 § LSS framgår att prövningen i fråga om juridisk person sammantaget ska avse:

1. den verkställande direktören och andra som genom en ledande ställning eller på annat sätt har ett bestämmande inflytande över verksamheten,
2. styrelseledamöter och styrelsesuppleanter,
3. bolagsmännen i kommanditbolag eller andra handelsbolag och
4. personer som genom ett direkt eller indirekt ägande har ett väsentligt inflytande över verksamheter.

Av förarbetena framgår att syftet med att prövningen även ska omfatta andra med bestämmande inflytande över verksamheten är för att förhindra bulvanförhållanden. Det ska dock vara fråga om en ledande funktion på motsvarande nivå som VD, exempelvis en förvaltare, eller någon som visserligen inte har en sådan formell ställning men i praktiken utöver ett motsvarande inflytande (prop. 2017/18:158 s. 48).

Brister avseende ekonomisk skötsamhet

IVO bedömer att nedan redovisade uppgifter visar att det förekommit ekonomisk misskötsamhet till stora belopp i nära förestående tid hos bolaget Aidal Care Services AB och företrädaren Aidin Alizadeh samt upprepad misskötsamhet med att inte betala in skatter och avgifter i tid i ett närstående bolag. IVO bedömer att misskötsamheten är tillräckligt allvarlig och ska därför ingå i den sammantagna bedömningen av bolaget Aidal Care Services AB och företrädarnas lämplighet. Att bolaget och den enskilde har betalat in skulderna förändrar inte IVO:s bedömning och anser att det inte går att bortse från att skulderna har uppkommit och inte betalats in i tid.

Bolaget Aidal Care Services AB har registrerats för ett mål hos Kronofogden om totalt 275 021 kronor rörande ett enskilt mål den 16 september 2020. Målet överlämnades till domstol och löstes genom tvisteförhandling vilket framgår av Göteborgs Tingsrätt dom i mål nr T 16859-20. Av domen framgår att tvisten löstes genom förlikning och att Aidal Care Services AB ålades att betala 150 000 kronor.

Bolaget Aidai AB har fått fem förseningsavgifter om 625 kronor vardera från Skatteverket gällande moms och arbetsgivardeklaration under tidsperioden 10 april 2019 till och med 23 oktober 2020. Aidai AB har även haft ett mål hos Kronofogden den 13 januari 2020 om totalt 3 352 kronor.

Aidin Alizadeh har erhållit tre betalningsuppmaningar från Skatteverket under perioden 1 december 2019 till och med 5 december 2020 på en sammanlagd summa om 226 155 kronor, varav en av dem ensamt uppgick till 221 863 kronor.

Brister i följsamhet av associationsrättsliga lagkrav

IVO bedömer att Aidal Care Services AB, Kiana AB och dess företrädare har visat brister i följsamhet av associationsrättsliga lagkrav. Bolagen Aidal Care Services AB och Kiana AB har båda fått revisionsanmärkningar för redovisningsår 2020. Av revisorsanmärkningarna daterade den 16 juli 2021 framgår att bolagen inte upprättat årsredovisning i sådan tid att det varit möjligt att hålla årsstämma inom sex månader efter räkenskapsårets utgång enligt 7 kap. 10 § ABL.

Skyldigheten för aktiebolag att upprätta årsredovisning samt att skicka in kopia till Bolagsverket framgår av 6 kap. 1 § första stycket bokföringslagen (1999:1078), BFL och 8 kap. 3 § första stycket samt 8 kap. 5 och 6 §§ årsredovisningslagen (1995:1554), ÅRL.

Till bokföringsskyldigheten för aktiebolag hör också att avsluta den löpande bokföringen med en årsredovisning samt upprätta och offentliggöra den enligt bestämmelserna i årsredovisningslagen (jfr 6 kap. 1-2 §§ BFL). Underlåtenhet att inom föreskriven tid upprätta årsredovisningen är enligt lagstiftningen straffbelagd och kan i vissa fall utgöra bokföringsbrott enligt 11 kap. 5 § Brottsbalken, BrB (se bland annat NJA 2004 s. 618).

Företagsledningen har det principiella ansvaret för att redovisningen upprättas i tid. Även för ringa bokföringsbrott är det föreskrivet en straffrättslig påföljd om upp till sex månaders fängelse (jfr. 11 kap. 5 § första stycket BrB). Oavsett om åklagaren väljer att väcka åtal på grund av särskilda skäl är underlåtenhet att upprätta årsredovisning i tid en straffbelagd gärning.

Omständigheter gällande misskötsamhet som framgår av IVO:s beslut från den 22 maj 2018 rörande Aidal Care Services AB:s verksamhet (dnr. 6.3.2-40422/2016)

IVO bedömer att det finns omständigheter som är hänförlig till tidigare utredning hos IVO gällande Aidal Care Services AB som ska beaktas i aktuellt ärende.

Aidal Care Services AB har tidigare fått avslag på ansökan om utökad målgrupp inom ramen för assistansverksamheten på grund av att de bedrivit verksamhet för den sökta målgruppen utan tillstånd. Företrädarna bedömdes därför inte uppfylla kravet på lämplighet. En av företrädarna har även vid ytterligare en ansökan bedömts som olämplig. Härutöver har IVO vid tillsyn uppmärksammat brister i följsamhet gällande årsredovisningslagen och aktiebolagslagen samt att en person som bedömts som olämplig i ett annat bolag varit anställd vid Aidal Care Services AB.

IVO bedömer att ovan nämnda omständigheter ska uppmärksammas även i aktuellt ärende trots att IVO efter ovan nämnda beslut har beviljat bolaget Aidal Care Services AB

tillstånd att bedriva verksamhet med hemtjänst och ledsagarservice samt utökning av målgrupp inom ramen för tillståndet för att bedriva personlig assistans. Anledningen till att IVO bedömer att även tidigare misskötsamhet ska uppmärksammas är för att visa på att den misskötsamhet som ligger till grund för bedömningen i aktuellt ärende inte är någon ny företeelse utan bolaget har även tidigare visat på allvarlig misskötsamhet och företrädarna har bedömts som olämpliga. Med anledning av att ovan nämnda omständigheter är av så allvarligt slag ska de uppmärksammas även i aktuellt beslut då de visar att bolaget systematiskt har haft anställda som varit olämpliga för bedrivande av bolagets verksamhet samt att även företrädarna inte uppfyllde kravet på lämplighet. Ovan nämnda omständigheter tillsammans med vad som förevarit inom ramen för aktuellt ärende visar, enligt IVO:s bedömning, på att företrädarna saknar vilja och förmåga att följa gällande regelverk för att bedriva tillståndspliktig verksamhet. Misskötsamheten har skett systematiskt.

IVO har i beslut den 17 oktober 2017 (dnr 6.3.1-17457/2017) bedömt att företrädaren Aidin Alizadeh inte uppfyllde kravet på lämplighet i en ansökan som rörde tillstånd att bedriva personlig assistans för bolaget LSS AF Assistans AB. Grunden till bedömningen var att Aidin Alizadeh visat på brister i följsamhet av reglerna i årsredovisningslagen och aktiebolagslagen i andra bolag där han hade bolagsengagemang. Misskötsamheten bestod av att bolagen Aidal Care Services AB, Aidai AB och Aidai Hemservices AB fått revisorsanmärkningar på grund av att bolagen lämnat in årsredovisningarna för sent för räkenskapsår 2016. Aidal Hemservices AB hade även fått en revisorsanmärkning för att bolaget inte hade en fulltalig styrelse. IVO bedömde att Aidin Alizadeh ensam hade ansvar för ovan nämnda bolag och var därför ansvarig för misskötsamheten.

IVO genomförde lämplighetsprövning av bolaget Aidal Care Services AB under 2018. Av beslut från den 5 april 2018 (dnr 8.5-39458/2017) bedömde IVO att bolaget uppfyllde kravet på lämplighet. IVO konstaterade att bolaget bedrivit verksamhet olovligt men inte längre gjorde det. Vid denna tidpunkt hade inte IVO information som visade motsatsen vilket framgår av beslutet från den 22 maj 2018 (dnr 6.3.2-40422/2016). Vid denna prövning noterades också den misskötsamhet som framgår av beslutet från den 17 oktober 2017 (dnr 6.3.1-17457/2017). Härutöver konstaterade IVO att en person som omfattades av lämplighetsprövningen inom ramen för LSS AF Assistans AB ansökan av tillstånd i egenskap av huvudägare varit anställd i Aidal Care Services AB. Huvudägaren bedömdes som olämplig med anledning av allvarlig ekonomisk misskötsamhet i andra bolag och privat ekonomisk misskötsamhet. IVO framförde att myndigheten ser allvarligt på att en person med omfattande ekonomisk misskötsamhet var anställd i bolaget Aidal Care Services AB. IVO konstaterade att det fanns allvarlig misskötsamhet men utgick från att bolaget inte längre bedrev verksamhet olovligt och att anställningen avslutats för arbetstagaren. Vidare bedömde IVO att den misskötsamhet som Aidin Alizadeh gjort sig skyldig till i andra bolag inte var av så allvarlig karaktär att det fanns skäl för IVO att ifrågasätta tillståndet för Aidal Care Services AB.

IVO har i beslut den 22 maj 2018 (dnr 6.3.2-40422/2016) bedömt att Aidal Care Services AB och dess företrädare inte uppfyllde kravet på lämplighet med anledning av att bolaget under en längre tid bedrivit verksamhet med personlig assistans utöver den målgrupp som tillståndet medgav. Bolaget fortsatte att bedriva verksamheten utöver tillståndet även efter att de fått vetskap om att de bedrev assistansen olovligt. IVO bedömde att bolaget genom detta agerande medvetet ignorerat tillståndsplikten. Vid tidpunkt för beslutet var Aidin Alizadeh styrelseledamot och ordförande, Keyvan Andersson Alizadeh var styrelseledamot och Roya Kehtari var styrelsesuppleant. Företrädarna för bolaget omfattades av bedömningen i beslutet. Det framgick också att IVO vid den senaste tillsynen av verksamheten inte hade kännedom om att bolaget fortsatt bedriva assistans olovligt mellan oktober 2016 och mars 2017. Med anledning av detta så har IVO inte beaktat denna omständighet i beslutet från den 5 april 2018 (dnr. 8.5-39458/2017) där IVO bedömde att bolaget uppfyllde kravet på lämplighet.

Tillämplig lagstiftning

Av 23 § LSS och 7 kap. 2 § SoL framgår att tillstånd för att bedriva verksamhet med personlig assistans, hemtjänst och ledsagarservice endast får innehas av den som i övrigt bedöms lämplig. Vid lämplighetsbedömningen ska viljan och förmågan att fullgöra sina skyldigheter mot det allmänna, laglydnad i övrigt och andra omständigheter av betydelse beaktas.

Det framgår av förarbetena att den ekonomiska skötsamheten ska vägas in vid bedömningen, dvs att de uppräknade personerna skött redovisning, betalning av skatter och arbetsgivaravgifter m.m. eller om de exempelvis varit föremål för konkurs eller näringsförbud. Vid bedömningen ska hänsyn också tas till brottslighet av förmögenhetsrättslig karaktär. Även t.ex. begångna vålds- och sexualbrott bör kunna vägas in vid en prövning (prop. 2017/2018:158 LSS s. 114-115/SoL s. 118). Syftet med lämplighetsprövningen är att förhindra att oseriösa aktörer verkar inom välfärdssektorn. Det kan därför räcka med att det finns brister i lämplighet i övrigt hos en person för att lämplighetskravet inte ska anses uppfyllt (prop. 2017/2018:158 s. 49).

I förarbetena till lämplighetsprövningens införande i LSS (prop. 2012/13:1 utgiftsområde 9, s. 216 f) framhålls vikten av att verksamhetsutövare hanterar stora summor pengar som de tar emot på ett betryggande och korrekt sätt. Regeringen uttalar att den redovisning som ska göras till Försäkringskassan löpande ska hanteras på ett tillförlitligt sätt. Vidare framhålls att den som missköter sig i vissa avseenden inte bör få fortsätta som tillståndshavare, även om det inte har kunnat påvisas kvalitetsbrister i verksamheten. Detta då det inte är rimligt att en tillståndshavare som inte kan visa hur assistansersättningen har använts ska få fortsätta att ta emot och förvalta stora summor som härrör från allmänna medel. Den enskilde bör tryggt kunna vända sig till en tillståndshavare i förvisning om att denna uppfyller lagens krav i alla avseenden.

Om företrädarna tidigare drivit en verksamhet vars tillstånd har återkallats, om verksamhet bedrivits olagligen eller om ansvarig myndighet i samband med sin tillsyn funnit allvarliga

brister i verksamheten kan det också påverka bedömningen av företrädarnas lämplighet (prop. 2017/18:158 s. 114 f./ SoL s. 118).

Kommunikation

Behörig företrädare för Aidal Care Services AB har getts tillfälle att yttra sig över de handlingar som ligger till grund för IVO:s beslut om återkallelse av tillstånd. Yttrande från bolaget inkom den 16 december 2022. Företrädaren för bolaget anger bland annat följande gällande de kommunicerade uppgifterna.

Aidin Mohammad Reza Alizadeh driver bolaget Aidal Care Service AB. Kiana AB är moderbolag och delägare i Aidal Care Services AB. Keyvan Alizadeh driver Kiana AB och är därmed firmatecknare även för Aidal Care Service AB. Aidai AB är dotterbolag till Aidal Care Service AB. I övrigt finns det ingen annan med bestämmande inflytande över något av bolagen.

SNS anställdes den 1 januari 2018 av Aidal Care Service AB men är inte längre anställd i bolaget. SNS stängdes av från arbetet från första dagen det kom till arbetsgivarens kännedom att hon satt häktad misstänkt för bidragsbrott. Beslutet att stänga av SNS togs i samråd med bolagets arbetsgivarorganisation Fremia. SNS har därefter blivit formellt uppsagd och har inte arbetat i bolaget sedan hen blev avstängd. Däremot har hen tagit ut de semesterdagar som hen hade inestående. Från och med den 8 december 2021 blev hen formellt uppsagd. SNS ansvarade för att samordna assistansen för fem brukare i Umeå. I hens arbetsuppgifter ingick det att hjälpa till vid rekrytering av personal, vara kontaktperson mellan företaget och brukarna, ordna med personal vid sjukfrånvaro, jobba själv vid personalbrist, inhämta tidrapporter och skicka in dem till bolaget. SNS har haft kontakten med kunderna och hjälpt till med schemalagningen. SNS har varit anställd av bolaget och haft ansvar för kunderna i Umeå. Genom att anställa SNS kunde bolaget erbjuda brukarna fysisk närvaro av personal från bolaget i Umeå. Även annan personal på bolaget har haft kontakt med kunderna med undantag för två av dem. SN har uppgivit att dessa kunder inte pratade svenska. All kommunikation skedde därför genom SNS som enda arabisktalande personal på bolaget. Aidin Alizadeh har i egenskap av SNS arbetsgivare varit i kontakt med hen flera gånger i veckan via mejl, sms och telefonsamtal. SNS har inte haft någon styrelsebefattning eller någon annan beslutanderoll inom bolaget. Aidin Alizadeh framför att det av tingsrätten i Umeås dom gällande företagsbot framgår att SNS var bolagets samordnare och representant i Umeå, att hen rapporterade till Aidin Alizadeh på bolaget samt hade ansvar för bland annat rekrytering och lönesamtal för personal och att hen var den som för bolagets räkning ansvarade för uppföljning och kontroll av verksamheten i Umeå. Det framgår inte av domen att hen satt med i bolagets styrelse.

Vidare framför bolaget att det av domarna från tingsrätten och hovrätten framgår att det är SNS och den assistansberättigade tillsammans med assistenterna som har tillskansat sig ersättning för personlig assistans för egen vinnings skull. Det framgår att bolaget har betalat ut lön till assistenterna i enlighet med redovisad tid. Det framgår att assistenterna

sedan har fört över pengar till SNS och den assistansberättigade. Inga pengar har gått tillbaka till bolaget eller representanter i bolagets ledning. Detta visar enligt bolaget att SNS agerat självständigt utanför bolagets kännedom. Aidal Care Service AB dömdes till företagsbot med anledning av att SNS varit i ledande ställning i bolaget inte på grund av att hon själv varit i ledningen i bolaget. Företagsboten är kopplad till SNS brott. Hens ställning i bolaget har varit tillräcklig för att bolaget skulle åläggas en företagsbot oavsett vilka åtgärder som bolaget har gjort för att skydda sig mot brottslighet inom bolaget. Bolaget och bolagets företrädare är inte misstänkt för något samband med SNS åtal. SNS är inte längre anställd i bolaget och ingen av de personer som dömdes för brottsligheten är kvar inom bolaget.

Gällande skrivelsen från Umeå kommun från den 15 september 2022 avser skrivelsen den andra brukaren som inte talade svenska och det var endast SNS som kunde kommunicera med hen. Den brukarens behov av assistans är inte ifrågasatt men SNS har på egen hand ordnat så att personer som inte utfört assistans har skrivit upp tid i tidrapporter och ersättning för personlig assistans har därför utgått felaktigt. Bolaget har betalat tillbaka ersättningen som utgått felaktigt.

Gällande sjuklönekostnaderna för en brukare har bolaget lämnat korrekta uppgifter. Ansökan om sjuklönekostnader skickas oftast in för tre månader i taget enligt överenskommelse med kommunen. Det är mycket underlag som ska skickas in och det är möjligt att det har blivit missförstånd kring detaljuppgifter men det finns läkarintyg och andra nödvändiga uppgifter som styrker sjukfrånvaron. Bolaget har dock inte prioriterat att överklaga avslagsbesluten eftersom det vid tiden för besluten hade startats en omfattande rättsprocess kring misstänkt brottslighet kring en brukare och det hade högre prioritet för bolaget.

Samtliga oegentligheter som framkommit av IVO:s kommunikering har skett genom SNS som har stängts av från arbetsplatsen med omedelbar verkan när oegentligheterna uppdagats. Bolaget har tagit sitt ansvar som assistansanordnare och arbetsgivare. Bolaget har betalat tillbaka den ersättning för personlig assistans som utgått felaktigt.

Bolaget har blivit lurat av SNS som har kunnat undanhålla sanningen för att hen varit den enda som kunnat kommunicera med de kunder som det uppdagats oegentligheter kring. Verksamheten har analyserat händelsen för att se vad som kan göras annorlunda framöver för att förebygga liknade händelser. Bolaget har kommit fram till att verksamheten ska ha fördjupad kontroll och uppföljning av personal som innehar ansvar med liknande samordnande funktion. Det behövs en noggrann referenstagning där det ställs krav på fler referenser. Bolaget ska öka frekvensen av fysisk närvaro hos brukare och använda digitala möten och kommunikation via telefon och mejl i mindre omfattning. Bolaget ska också öka samverkan med myndigheter och Försäkringskassan för att på ett effektivare sätt kunna uppmärksamma om något inte stämmer.

Gällande revisorsanmärkningarna för Aidal Care Service AB och Kiana AB för redovisningsår 2020 var den inte påskriven den 30 juni 2021 så att ordinarie årsstämma kunde hållas den 30 juni 2021. Keyvan Alizadeh som är firmatecknare för Kiana AB var på semester och han kunde därför inte underteckna årsredovisningarna för de båda bolagen. Det finns inga felaktigheter i årsredovisningarna men stämman blev försenad med två veckor. Årsredovisningen kom in i tid till Bolagsverket.

Betalningsföreläggandet gällande Perfekt Bygg Göteborg avser en tvist gällande en faktura för utfört arbete. Aidal Care Service AB ansåg att summan var högre än vad de kommit överens om med byggföretaget. Ärendet slutade i förlikning i domstol.

Betalningsföreläggandet från Visma avser en faktura och påminnelsefaktura som skickades via mejl och hade tyvärr hamnat i skräpposten. Aidal Care Service AB tog kontakt med företaget och betalade in fakturan så fort betalningsföreläggandet kommit bolaget till handa och därför återkallades föreläggandet.

IVO bedömer att det som Aidal Care Services AB angivit i yttrandet inte fråntar bolagets företrädare ansvaret att sköta bolagets verksamhet, arbetsgivaransvaret eller sina ekonomiska förpliktelser. Det är styrelsen som ytterst har ansvaret att följa de regelverk som gäller för verksamheten. Bolaget kan inte heller frånta sig ansvaret för den uppkomna misskötsamheten genom att skjuta över ansvaret på samordnaren SNS. Att det enbart var samordnaren som hade ansvaret för två av brukarna med anledning av att de inte talade samma språk bedömer inte IVO är en ursäktlig anledning. Att bolaget betalat tillbaka assistansersättning till kommunen för felaktigt inlämnade fakturor förändrar inte heller bolagets ansvar i att brott och felaktigheter har begåtts. Bristerna, misskötsamheten och brottsligheten som förevarit har varit av så allvarlig karaktär att de inte kan läkas i efterhand. De förbättringsåtgärder som bolaget har uppgett att de har vidtagit kan inte läka det som förevarit enligt IVO:s bedömning. Yttrandet ändrar därmed inte IVO:s bedömning att Aidal Care Services AB inte uppfyller kravet på lämplighet i övrigt.

Återkallelse utan föregående föreläggande

IVO återkallar tillståndet direkt, utan ett föregående beslut om föreläggande om att åtgärda bristerna, i enlighet med 26 g § fjärde stycket LSS och 13 kap. 9 § tredje stycket SoL. Detta då IVO bedömer att bolaget saknar förmåga och faktisk möjlighet att åtgärda de allvarliga bristerna avseende lämplighet i övrigt.

IVO bedömer att myndigheten med styrka har visat att Aidal Care Services AB:s brister i lämplighet. Bristerna i lämplighet är sedermera så allvarliga och omfattande att det står klart att tillståndet ska återkallas utan ett föregående beslut om föreläggande.

Att beslutet gäller omedelbart framgår av 27 § LSS och 16 kap. 4 § SoL.

Då ägar- och ledningsprövningen syftar till att förhindra att kvalitetsbrister uppkommer är det angeläget att tillsynsmyndigheten kan ingripa innan bristande lämplighet i övrigt har

hunnit drabba placerade omsorgstagare. Detta framgår av förarbetena till 13 kap. 9 § SoL och 26 g § LSS.

Ett tillstånd bör därför kunna återkallas utan föregående föreläggande om aktören saknar rättslig eller faktiskt möjlighet att åtgärda de brister som föranlett frågan om återkallelse av tillståndet (prop. 2017/18:158 s. 53).

Ytterligare information

Den 15 oktober 2013 beviljades Aidal Care Services AB tillstånd att bedriva enskild verksamhet i form av personlig assistans enligt 9 § punkten 2 LSS, dnr 4.1.1-32843/2013. Tillståndet har därefter utökats och det senaste tillståndsbeviset har dnr 6.3.2-33249/2019.

Bolaget beviljades tillstånd att bedriva verksamhet med hemtjänst enligt 7 kap. 1 § punkten 6 SoL den 15 oktober 2019, dnr 6.3.1-6477/2019 och verksamhet med ledsagarservice enligt 9 § punkten 3 LSS den 21 oktober 2021, dnr 6.3.1-7132/2019.

Aidal Care Services AB har uppgett att de är assistansanordnare för sju assistansberättigade varav två är bosatta i Umeå, en i Lund, två i Göteborg och två i Mölndal. Bolaget har uppgett att de har ramavtal med kommunerna Mölndal, Kungälv och Härryda gällande hemtjänstverksamhet. Bolaget har inte uppgett hur många personer som omfattas av deras hemtjänstverksamhet och verksamhet med ledsagarservice.

Beslut i detta ärende har fattats av avdelningschefen Peder Carlsson. Enhetschefen Anette Nilsson har varit föredragande.

Beslutet har den 16 maj 2023 godkänts elektroniskt av avdelningschefen Peder Carlsson och förts in i IVO:s ärendehanteringssystem.

Kopia till:

Försäkringskassan

Berörda kommuner

Bilaga 1: Hur man överklagar

KLAGANDE

Aidal Care Services AB, 556446-4179

Ombud: Sofie Stråhlén

MOTPART

Inspektionen för vård och omsorg

ÖVERKLAGAT BESLUT

Inspektionen för vård och omsorgs beslut 2023-05-16, se bilaga 1

SAKEN

Tillstånd att bedriva enskild verksamhet enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade samt socialtjänstlagen

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

Förvaltningsrättens beslut om inhibition från den 1 juni 2023 upphör genom detta avgörande att gälla.

YRKANDEN M.M.

Inspektionen för vård och omsorg (IVO) beslutade den 16 maj 2023 att återkalla Aidal Care Services AB:s tillstånd att bedriva verksamhet med personlig assistans, ledsagarservice och hemtjänst enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) samt socialtjänstlagen (2001:453). Skälen för beslutet framgår av bilaga 1.

Aidal Care Services AB (bolaget) yrkar att beslutet att återkalla bolagets tillstånd ska upphävas och för fram bl.a. följande.

Den före detta samordnaren har agerat självständigt utanför bolagets kännedom. Det har inte gått tillbaka några pengar till bolaget eller representanter i bolagets ledning. Vidare har det inte riktats några misstankar eller åtal mot någon annan representant eller anställd på bolaget. Den före detta samordnaren har inte haft ett bestämmande inflytande på bolaget utan hon har ansvarat för att samordna assistansen för fem brukare i Umeå. Det rör sig framför allt om ett administrativt ansvar och även om hon har haft ett stort inflytande för de kunder som hon ansvarade för kan det inte sägas att hon har haft någon självständig beslutanderätt i verksamheten. Det är vanligt att det finns flera samordnare inom ett assistansbolag och det är orimligt att den tjänsten skulle innebära att det föreligger ett bestämmande inflytande i lagens mening. Att tingsrätten har ansett att den före detta samordnaren har varit i ledande ställning i företaget är inte tillämpligt då det grundar sig på annan lagstiftning.

Bolaget har haft rutiner för bl.a. systematiskt kvalitetsarbete och dokumentation i verksamheten. Vidare har bolaget följt upp genomförandeplaner och sociala journaler för brukarna. Det har funnits en regelbunden dialog med assistenter, och arbetsplatsträffar för samtliga anställda har hållits för att följa upp utförandet av assistansen. Bolaget har

således inte brustit i vare sig arbetsgivaransvar eller kvalitetsarbete. Den före detta samordnaren har tillsammans med brukaren lyckats lura även vårdpersonal och det har inte funnits anledning för bolaget att ifrågasätta eller tvivla på de medicinska underlagen. Vidare har bolaget agerat med kraft så fort omständigheterna uppdagades. Återkravet har betalats tillbaka och bolaget har avslutat alla kunder utom två i Umeå för att säkerställa full insyn i hela verksamheten. Bolaget har även analyserat det som skett för att se vad som kan göras annorlunda framöver för att förebygga en liknande händelse. Detta har lett till att bolaget har en fördjupad kontroll och uppföljning av personal som innehar ansvar med liknande samordnande arbetsroll. Noggrannare referenstagningar görs där det ställs högre krav på referenser. Bolaget har även ökat frekvensen av fysisk närvaro hos brukare och minskat användandet av digital kommunikation.

Vad gäller de påstådda bristerna avseende ekonomisk skötsamhet kan inte anses vara en brist att bestrida en faktura som inte är avtalsenlig. Vidare har rutiner setts över för att säkerställa att årsredovisning kommer in i tid. Vad gäller den personliga betalningsuppmaning till Aidin Mohammad Reza Alizadeh bör hänsyn tas till att han betalade skatteskulden så fort han fick kännedom om den.

Vidare rör IVO:s beslut nästan uteslutande omständigheter som är hänförliga till bolagets verksamhet med personlig assistans. Det utgör en relativt liten del av bolagets totala verksamhet och det finns inga brister redovisade för verksamheterna ledsagarservice och hemtjänst.

IVO har även fört fram nya omständigheter under handläggningen hos domstol som inte är erforderligt utredda och därmed inte bör läggas till grund för bedömningen. Bolaget har haft en sådan organisation som möjliggjort kännedom om hur assistansen bedrivs men bolaget har inte haft vare sig möjlighet eller skyldighet att ytterligare efterforska om assistansen utfördes så

som den organiserades. Vidare begränsas bolagets möjlighet till insyn av den enskildes självbestämmande och integritet.

IVO anser att överklagandet ska avslås och tillägger bl.a. följande.

Bolagets påstående att det har uppföljnings- och kvalitetssystem för sina verksamheter är inte i sig tillräckligt för att kravet på lämplighet ska anses vara uppfyllt. Det som är avgörande är att bolaget kan visa att det har en organisation som i realiteten fungerar. Bolaget har möjliggjort genomförandet av det brottsliga upplägget genom att brista i sitt arbetsgivaransvar i enlighet med vilket bolaget ska ha insyn i och kontroll över utförandet av den personliga assistansen. Det framgår inte att bolaget har haft tydliga rutiner för att få insyn och det har inte heller kommit fram att bolaget ska ha agerat för att kontrollera brukarnas faktiska assistansbehov eller om de uppgifter som lämnats av berörda assistenter faktiskt har varit korrekta. Genom den bristfälliga kontrollen har bolaget på ett anmärkningsvärt sätt åsidosatt sitt arbetsgivaransvar och visat på en ovilja och oförmåga att fullgöra sina skyldigheter gentemot det allmänna.

Vidare har det tillkommit nya omständigheter som bör beaktas. Umeå kommun har den 8 mars 2023 beslutat att bolaget ska betala 1 302 116 kr som felaktigt utbetalats på grund av oriktiga uppgifter om utförd assistans nattetid hos en brukare. Dessa nya omständigheter motbevisar det bolaget tidigare har uppgett om att misskötsamhet enbart kan hänföras till den före detta samordnaren. Kommunens beslut avser inte samma brukare som det överklagade beslutet hänvisar till och den före detta samordnaren har inte varit ansvarig för denna brukare. Bolaget har således fortsatt visat ett bristande arbetsgivaransvar då bolaget inte har haft insyn och kontroll över utförandet av den personliga assistansen.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET**Tillämpliga bestämmelser m.m.***Tillstånd att bedriva verksamhet enligt LSS och socialtjänstlagen*

Ett tillstånd att bedriva yrkesmässig verksamhet med personlig assistans får enligt 26 g § LSS återkallas utan föregående föreläggande om tillståndshavaren inte uppfyller kraven i 23 § samma lag om bl.a. lämplighet.

Av 13 kap. 9 § socialtjänstlagen framgår också att sådant tillstånd får återkallas utan föregående föreläggande om tillståndshavaren inte uppfyller kraven i 7 kap. 2 § samma lag om bl.a. lämplighet.

Återkallelse av tillstånd är en ingripande åtgärd för tillståndsinnehavaren och beviskravet bör därför ställas högt. Beviskravet ska inte ställas lika högt som i brottmål, men det ska finnas ett objektivt konstaterbart missförhållande att lägga till grund för bedömningen. Det är tillsynsmyndigheten som har bevisbördan för att det finns skäl att återkalla tillståndet (RÅ 1994 ref. 88).

Lämplighetskravet i LSS och socialtjänstlagen

Enligt 27 § tredje stycket LSS samt 7 kap. 2 § fjärde stycket socialtjänstlagen ska viljan och förmågan att fullgöra sina skyldigheter mot det allmänna, laglydnad i övrigt och andra omständigheter av betydelse beaktas vid lämplighetsbedömningen.

Av förarbetena (prop. 2012/13:1, utgiftsområde 9, s. 216-217) till bestämmelsen i LSS framgår bl.a. följande. Den som missköter sig i vissa avseenden bör inte få fortsätta som tillståndshavare enligt LSS även om det inte

har kunnat påvisas kvalitetsbrister i verksamheten, eftersom det inte är rimligt att en tillståndshavare t.ex. underlåter att betala skatt och arbetsgivaravgifter för sina anställda eller som inte kan visa hur en assistansersättning som har mottagits för en assistansberättigads räkning har använts, ska få fortsätta att ta emot och förvalta stora summor som härrör från allmänna medel. Den enskilde bör tryggt kunna vända sig till en tillståndshavare i förvisning om att denna uppfyller lagens krav i alla avseenden.

Förvaltningsrättens bedömning

IVO:s beslut går ut på att bolaget inte längre uppfyller kravet på lämplighet enligt 23 § tredje stycket LSS samt 7 kap. 2 § tredje stycket socialtjänstlagen och att bolagets tillstånd att bedriva enskild verksamhet enligt dessa lagar därför ska återkallas. Myndigheten har grundat sin bedömning på det följande.

1. felaktigt uppgiftslämnande till kommunen,
2. grov brottslighet som begåtts inom ramen för den tillståndspliktiga verksamheten,
3. brist i anmälningsskyldighet till IVO och tillåtelse att samordnare hade ett bestämmande inflytande,
4. brister avseende ekonomisk misskötsamhet,
5. brister i följsamhet av associationsrättsliga krav, och
6. omständigheter gällande misskötsamhet som framgår av IVO:s beslut från den 22 maj 2018.

Det som förvaltningsrätten ska pröva i målet är alltså om IVO har haft grund för sitt beslut att återkalla bolagets tillstånd på grund av att bolaget och dess företrädare inte ska anses lämpliga att bedriva nu aktuell verksamhet på av IVO anförda grunder.

Prövningsramen

IVO har under målets handläggning i förvaltningsrätten fört fram nya uppgifter om att Umeå kommun den 8 mars 2023 har beslutat att bolaget ska betala tillbaka 1 302 116 kr för ersättning som felaktigt utbetalats. Som grund för kommunens beslut angavs i huvudsak att det har lämnats vilseledande uppgifter om faktiskt utförd assistans vilket orsakat att ekonomiskt stöd för personlig assistans har utbetalats med ett för högt belopp. Bolaget överklagade beslutet till förvaltningsrätten i Umeå som den 6 september 2023 avslog överklagandet genom dom i mål nr 702–23. Domen har överklagats till Kammarrätten i Sundsvall som inte har avgjort målet än.

Förvaltningsrätten konstaterar att Högsta förvaltningsdomstolen vid flera tillfällen har uttryckt att prövningen i första hand ska avse förhållandena vid tidpunkten för myndighetens prövning men att det inte finns något rättsligt hinder för att låta prövningen omfatta förhållanden som uppkommit vid en senare tidpunkt (jfr RÅ 2000 ref. 11 och RÅ 2010 ref. 17). Nya omständigheter får åberopas så länge som inte frågan som är föremål för prövning ändras. Om det nya som anförs innebär att saken eller frågan förändras ska avvisning ske. Om saken eller frågan däremot förblir densamma ska de nya omständigheterna läggas till grund för prövningen. Om det bedöms som lämpligare kan målet i stället återförvisas till lägre instans (jfr bl.a. RÅ 2003 ref. 15, RÅ 3009 ref. 19 och HFD 2013 ref. 5).

Saken i förevarande mål är om bolaget kan bedömas som lämplig att bedriva aktuella verksamheter. IVO har grundat sitt beslut att återkalla tillstånden på att bolaget och dess företrädare brister i lämplighet bl.a. genom felaktigt uppgiftslämnande som lett till att ersättning utbetalts med ett för högt belopp. Förvaltningsrätten anser att det inte finns hinder att även beakta eventuellt felaktigt uppgiftslämnande som skett efter tidpunkten för det överklagade beslutet. Mot bakgrund av den utredning som finns i målet och den

kommunicering som skett parterna emellan anser förvaltningsrätten vidare att det inte finns skäl för återförvisning.

Kretsen som omfattas av lämplighetsprövningen

Förvaltningsrätten konstaterar att parterna är överens om vilka personer som ska omfattas av lämplighetsprövningen. Det har inte framkommit skäl att göra en annan bedömning av kretsen än vad IVO har gjort i det överklagade beslutet.

Brister i ansvar som assistanssamordnare och arbetsgivare

Av utredningen i målet framgår bl.a. följande. Umeå kommun har bedömt att bolaget vid flera tillfällen har lämnat oriktiga uppgifter om utförd assistans vilket lett till att ersättning betalats ut i för höga belopp. Kommunen har polisanmält bolaget vid ett flertal tillfällen och anmälningarna har bl.a. rört fakturerad assistans som inte utförts, misstankar om kraftigt överdrivna behov och funktionsnedsättningar samt misstankar om arrangerade upplägg av bidragsfusk. En anmälan ledde till en dom från Umeå tingsrätt i mål nr B 2581–21 genom vilken bl.a. en före detta anställd samordnare för bolaget dömdes för grovt bidragsbrott. Två personer som uppgetts ha arbetat som personliga assistenter dömdes även för penningtvättbrott. Vidare ålades bolaget en företagsbot om två miljoner kr. Hovrätten ändrade sedan underinstansens dom endast på så sätt att den ålagda företagsboten bestämdes till ett belopp om 1 750 000 kr (se dom i mål nr B 102–22).

IVO har bl.a. bedömt att bolagets företrädare brister i lämplighet då den före detta samordnaren har tillåtits att ha ett bestämmande inflytande på verksamheten och på så sätt möjliggöra det brottsliga upplägget i verksamheten. Bolaget har fört fram att den före detta samordnaren agerat självständigt utan bolagets kännedom. Vidare har bolaget gjort gällande att den

före detta samordnaren inte kan anses ha haft ett bestämmande inflytande i verksamheten då personen endast haft ett administrativt ansvar och inte någon självständig beslutanderätt i bolaget.

Förvaltningsrätten ser allvarligt på de omständigheter som kommit fram och konstaterar att stora summor av allmänna medel betalats ut felaktigt på grund av ett brottsligt upplägg. Att detta kunnat ske i bolagets verksamhet talar för att det finns systematiska brister i bolagets organisation samt en bristande vilja och förmåga hos bolaget och dess företrädare att fullgöra sina skyldigheter mot det allmänna. Bolagets invändning om att företrädarna inte har vetat om det brottsliga upplägget och att den före detta samordnaren agerat på egen hand kan, enligt domstolens mening, inte förta allvarligheten av bristerna eller anses innebära att bristerna varit ursäktliga. I det här sammanhanget anser förvaltningsrätten att bolaget och dess företrädare, i egenskap av anordnare av assistansen, bör ha en organisation som möjliggör kännedom om hur och av vem assistansen har utförts (jfr Kammarrätten i Göteborgs dom i mål nr 418–18).

Vidare anser förvaltningsrätten att de nya omständigheterna som IVO fört fram ytterligare talar för att bolaget och dess företrädare fortsatt brutit i kontrollen av utförd assistans och därmed inte haft en sådan insyn i den egna verksamheten som bör krävas av en tillståndshavare. Bolaget har invänt att uppgifterna inte stämmer och att IVO inte har utrett omständigheterna avseende återkravet. Förvaltningsrätten anser dock att de uppgifter som framgår av domen från förvaltningsrätten i Umeå, oaktat att domen ännu inte har vunnit laga kraft, utgör ett sådant objektivet konstaterbart missförhållande som kan beaktas vid bedömningen. Bolaget har även fört fram att bolaget är övertygad om att assistans har utförts i enlighet med tidrapporterna och att det oaktat detta inte fanns något som kunde ha gjorts annorlunda med hänsyn till den assistansberättigades integritet och självbestämmande. Förvaltningsrätten har förståelse för att en assistansanordnare inte har möjligheter till

kontrollåtgärder på samma sätt som exempelvis en myndighet. Domstolen anser dock att det ingår i en assistansanordnares arbetsgivaransvar att ha kännedom om hur den beviljade assistansen disponeras över hela dygnet (jfr Kammarrätten i Stockholms dom den 6 april 2022 i mål nr 3751–21). Det bolaget fört fram i denna del medför därmed inte någon annan bedömning

Vid en sammantagen bedömning anser förvaltningsrätten att bolaget och dess företrädare inte uppfyller kravet på lämplighet i övrigt enligt 23 § tredje stycket LSS samt 7 kap. 2 § tredje stycket socialtjänstlagen att bedriva verksamhet i form av personlig assistans, ledsagarservice samt hemtjänst. Bristerna kan inte anses vara ursäktliga och är av sådan allvarlighetsgrad och art att bolaget saknat rättsliga och faktiska möjligheter att avhjälpa bristerna. Det som bolaget fört fram om bolagets rutiner och att bristerna är hänförliga endast till assistansverksamheten medför inte någon annan bedömning.

Vid sådant förhållande saknas skäl för domstolen att i sak pröva IVO:s övriga skäl för återkallelse av bolagets tillstånd.

Slutsats

Förvaltningsrätten har bedömt att det finns sådana objektivt konstaterbara missförhållanden som innebär att bolaget och dess företrädare inte uppfyller kravet på lämplighet i övrigt enligt 23 § tredje stycket LSS samt 7 kap. 2 § tredje stycket socialtjänstlagen.

Mot bakgrund av de brister som redogjorts för ovan och med särskilt beaktande av att bolagets tillstånd innebär att det hanterar stora summor av offentliga medel anser förvaltningsrätten att återkallelsen, trots att den medför att bolaget inte kan fortsätta sin verksamhet, är proportionerligt. Förvaltningsrätten anser vidare att IVO inte har haft någon skyldighet att förelägga bolaget att avhjälpa bristerna innan det överklagade beslutet fattades.

Sammanfattningsvis anser förvaltningsrätten att IVO har haft grund för sitt beslut att återkalla bolagets tillstånd att bedriva verksamhet i form av personlig assistans, ledsagarservice samt hemtjänst. Överklagandet ska därmed avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga 2 (FR-03).

Karin Königsson
Rådman

Nämndemännen Abdulcelil Aldur, Robert Björkenlund och Annika Burman har deltagit i avgörandet.

Kim Bohlin har varit föredragande.

Inspektionen för vård och omsorg

BESLUT

2023-05-16

Dnr 3.7.3-20552/2023-1

1(14
)FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM
Avdelning 7INKOM: 2023-05-31
MÅLNR: 11223-23
AKTBIL: 6Aidal Care Services AB
Frölundagatan 37
431 44 MÖLNDAL**Ärendet**

Inspektionen för vård och omsorg, IVO, har gjort en lämplighetsprövning av Aidal Care Services AB och dess företrädare för att utreda om bolaget är lämpligt att bedriva verksamhet med personlig assistans, ledsagarservice och hemtjänst.

Beslut

IVO återkallar Aidal Care Services AB:s (org. nr 556446-4179) tillstånd att bedriva verksamhet med personlig assistans, ledsagarservice och hemtjänst.

Beslutet gäller omedelbart. Detta beslut kan överklagas till förvaltningsrätten, se bilaga.

Skälen för beslutet

IVO bedömer att Aidal Care Services AB och dess företrädare inte uppfyller kravet på lämplighet i övrigt enligt 23 § tredje stycket lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS och 7 kap. 2 § tredje stycket socialtjänstlagen (2001:453), SoL. Bedömningen grundas på följande omständigheter:

- Felaktigt uppgiftslämnande till kommun.
- Grov brottslighet har begåtts inom ramen för den tillståndspliktiga assistansverksamheten.
- Brist i anmälningsskyldighet till IVO och tillåtelse att samordnaren hade ett bestämmande inflytande.
- Brister avseende ekonomisk skötsamhet.
- Brister i följsamhet av associationsrättsliga lagkrav.
- Omständigheter gällande misskötsamhet som framgår av IVO:s beslut från den 22 maj 2018 rörande Aidal Care Services AB:s verksamhet (dnr. 6.3.2-40422/2016).

Kretsen som omfattas av lämplighetsprövningen

IVO har vid lämplighetsprövningen beaktat tillståndshavaren Aidal Care Services AB och dess ägar- och ledningskrets samt en person som IVO bedömer har haft ett bestämmande inflytande över verksamheten. Prövningen avser således följande juridiska och fysiska personer:

- Aidal Care Services AB
(tillsynsbolag, org.nr. 556446-4179)
- Kiana AB

Inspektionen för vård och omsorg
Box 6202
102 34 StockholmTelefon +46 (0)10-788 50 00
registrator@ivo.se

Org nr 202100-6537

(moderbolag, org.nr. 559133-7521)

- Aidai AB
(närstående bolag org.nr. 556845-4572)
- Aidin Mohammad Reza Alizadeh
(delägare, styrelseledamot och styrelseordförande i Aidal Care Services AB och Aidai AB)
- Keyvan Andersson Alizadeh
(delägare och styrelseledamot Aidal Care Services AB, Kiana AB och Aidai AB)
- Roya Kehtari
(styrelsesuppleant i Aidal Care Services AB och Aidai AB)
- Tina Mitra Chavoshi Alizadeh
(styrelsesuppleant i Kiana AB)

Sammantagen bedömning av lämplighet i övrigt

IVO bedömer att Aidal Care Services AB och dess företrädare har uppvisat omfattande brister i skötseln av bolagets assistansverksamhet med anledning av att de har tillåtit att samordnaren SNS har haft ett bestämmande inflytande i verksamheten och att det därmed varit möjligt att grov brottslighet begåtts inom ramen för assistansverksamheten på det sätt som framgår av Umeå Tingsrätts dom i mål nr B 2581-21 av den 30 december 2021. Domstolen har bedömt att gärningarna har ingått som ett led i en planerad och organiserad brottslighet som skett systematiskt och innefattat osant intygande. Domstolen har bedömt att omständigheterna sammantaget är sådana att vart och ett av brotten ska ses som ett grovt bidragsbrott. Till följd av brottsligheten som begåtts dömdes Aidal Care Services AB att betala företagsbot om 1 750 000 kronor, samordnaren SNS har dömts till fängelsestraff och skadestånd, den assistansberättigade har dömts till fängelse och skadestånd och tre assistenter dömdes till villkorlig dom för penningtvätt.

Utöver den brottslighet som framgår av domen har det framkommit av uppgifter från Umeå kommun att bolaget även lämnat oriktiga uppgifter och tidrapporter gällande andra assistansberättigade som lett till beslut om återkrav av stora summor men även avslag på inlämnade fakturor och polisanmälningar vid ytterligare tre tillfällen. IVO ser mycket allvarligt på uppgifterna om hur skötseln av verksamheten har bedrivits. Härtill har det framkommit av IVO:s utredning att bolaget även visat på ekonomisk misskötsamhet, brister i följsamhet av associationsrättens regler samt att IVO i ett tidigare beslut bedömt att bolaget inte uppfyllde kravet på lämplighet bland annat med anledning av att bolaget bedrivit verksamhet utan tillstånd. Ovan nämnda omständigheter är relevanta för nu aktuell prövning av bolaget och bedömning av företrädarnas lämplighet i övrigt.

IVO bedömer att det är mycket allvarligt att brottslighet av denna karaktär varit möjligt att genomföras inom ramen för ett bolags assistansverksamhet. Av tingsrättens dom framgår att brottet har sin grund i att felaktiga uppgifter lämnats vid fler än bara några enstaka tillfällen till Umeå kommun. Vidare har de lämnade uppgifterna resulterat i både polisanmälan och återkrav av betydande belopp till bolaget. Det har således inte rört sig om några isolerade händelser av felaktigt lämnade uppgifter. Det är mycket allvarligt enligt IVO:s mening att bolagets företrädare medverkat till osant intygande av en assistansberättigads hälsotillstånd. Företrädaren Aidin Alizadeh har uppgett att styrelsen

inte haft någon vetskap om brottsligheten utan att det enbart är samordnaren SNS som ligger bakom den tillsammans med den assistansberättigade och assistenterna.

Av 8 kap. 4 § aktiebolagslagen (2005:551), ABL, framgår det att det är bolagets styrelse som har det yttersta ansvaret för skötseln av ett bolag och dess verksamhet. Styrelsen kan inte fransäga sig det ansvaret och det går inte att genom fullmakt delegera ansvaret till någon annan person. Att bolagets styrelse inte har vetskap om kundernas faktiska hälsotillstånd utgör en allvarlig brist i bolagets verksamhet och organisation enligt IVO:s bedömning. Att bolagets utsedda samordnare har haft möjlighet att agera inom ramen för sin ledande ställning i bolaget gentemot kommunen på ett sådant sätt som framgår av tingsrättens dom och därmed vilselett kommunen genom osant intygande är allvarligt och avgörande för att brottet kunnat fullbordas.

I likhet med kammarrättens bedömning (Kammarrätten i Göteborg dom meddelad den 23 september 2019 i mål 6082-18) anser IVO att det inte vore i enlighet med återkravsreglerna om en anordnare kan hävda okunnighet om hur assistans har givits. Det ska även beaktas att det inte heller krävs att mottagaren varit medveten om felaktigheten eller agerat oaktsamt. IVO anser att en assistansanordnare har ett arbetsgivaransvar och bör ha en organisation som har kännedom om hur assistansen bedrivs och var den utförs. IVO bedömer att med anledning av detta inte går att fransäga sig sitt arbetsgivaransvar som assistansanordnare. I förarbetena till lämplighetsprövningens införande i LSS (prop. 2012/13:1, utgiftsområde 9, s. 216 f) framhålls vikten av att verksamhetsutövare hanterar de stora summor pengar som de tar emot på ett betryggande och korrekt sätt. Regeringen uttalar att den redovisningen som ska göras löpande ska hanteras på ett tillförlitligt sätt. Vidare framhålls att de som missköter sig i vissa avseenden inte bör få fortsätta som tillståndshavare, även om det inte har kunnat påvisas kvalitetsbrister i verksamheten. Detta då det inte är rimligt att en tillståndshavare som inte kan visa hur assistansersättningen har använts ska få fortsätta att ta emot och förvalta stora summor som härrör från allmänna medel. Den enskilde bör tryggt kunna vända sig till en tillståndshavare i förvisning om att denna uppfyller lagens krav i alla avseenden.

Det har inte framkommit några omständigheter som tyder på att det finns skäl för att bolagets agerande skulle vara ursäktligt. IVO bedömer därför att IVO med tillräcklig styrka visat att bolaget och dess företrädare inte uppfyller kravet på lämplighet i övrigt i tredje stycket LSS och 7 kap. 2 § tredje stycket SoL. Företrädarna för Aidal Care Services AB är därför inte lämpliga att bedriva verksamhet med personlig assistans, ledsagarservice eller hemtjänst.

Nedan redogör IVO mer utförligt för de omständigheter som leder fram till denna bedömning.

Felaktigt uppgiftslämnande till kommun

Umeå Kommun har bedömt att Aidal Care Services AB har lämnat oriktiga uppgifter till kommunen som lett till felaktiga utbetalningar av assistansersättning vid flera tillfällen. De oriktiga uppgifterna som lämnats in till kommunen rör flera olika brukare.

IVO bedömer att misskötsamheten är av allvarlig karaktär och ska lasta bolaget och dess företrädare i bedömningen av deras lämplighet. Se vidare ovan bedömning under avsnittet sammantagen bedömning av lämplighet i övrigt.

Den 22 november 2021 inkom en anmälan till IVO från Umeå kommun (dnr 3.4.2-45653/2021). Av anmälan framgår att Umeå kommun har bedömt att det fanns skäl att anta att bolaget Aidal Care Service AB:s lämplighet att bedriva verksamhet med personlig assistans kunde ifrågasättas. Av anmälan framgår att det framkommit oegentligheter samt misstankar som bidragsbedrägerier i assistansanordnarens kundärenden. Den misskötsamhet som kommunen har uppmärksammat är att angiven assistans inte har utförts, att den enskilde inte har bott i en kommun där assistansen beviljats och att detta medvetet har undanhållits. Den enskilde har inte de funktionsnedsättningar som bolaget och den enskilde framfört samt inkommit med intyg om i syfte att få ersättning för personlig assistans. Tidrapporter är signerade som att assistansen är utförd fastän kommunen har goda skäl att anta att den inte alls utförts. Assistenterna i vissa ärenden tar inte semester eller annan ledighet och det har inte heller rapporterats att de är sjuka vid något tillfälle. Arbetstidslagen har inte följts. Sammantalet ser kommunen påtagliga brister hos assistansanordnaren.

Av skrivelse från Umeå kommun som inkom till IVO den 16 september 2022 framgår följande. Umeå kommun har ställt återkrav till Aidal Care Service AB för felaktigt utbetald ekonomisk ersättning gällande personlig assistans den 31 januari 2022 med en total summa på 2 732 512 kronor. Kommunen har bedömt att bolaget lämnat oriktiga uppgifter och uppenbart felaktigt fakturerat kommunen ovan nämnda belopp.

Av underlaget framgår att bolaget ingett tidredovisning för utfört arbete hos en assistansberättigad som ska ha utförts av totalt tio assistenter där assistans aldrig utförts. Trots detta har bolaget fakturerat kommunen för denna tid. Tidrapporterna har lämnats in under tidsperioden 2018-2021. Oegentligheterna uppmärksammades i samband med utredning och dom i Umeå Tingsrätts mål nr B 2581-21.

Utöver ovan nämnda återkrav har Umeå kommun uppmärksammat ett flertal oegentligheter där misstankarna bland annat varit att tidrapporter och fakturering av utförd assistans inte skett i enlighet med faktiskt utförd assistans. Bolaget har även sökt om ersättning för merkostnader för sjuklöner där detta inte varit styrkt. Handlingar har också visat på brister i bolagets hantering av sjukfrånvaron. Kommunen har i dessa fall beslutat om avslag. Umeå kommun har polisanmält Aidal Care Services AB vid ytterligare tre tillfällen utöver den anmälan som gjordes 2021 och ledde till en fällande dom. Anmälningarna har bland annat handlat om fakturerad men ej utförd assistans, misstankar

om kraftigt överdrivna behov och funktionsnedsättningar samt misstankar om arrangerade upplägg om bidragsfusk. Kommunen har bifogat några av de beslut som den fattat gällande Aidal Care Service AB och enskilda assistansberättigade.

Grov brottslighet har begåtts inom ramen för den tillståndspliktiga verksamheten Aidal Care Services AB:s oriktiga tidredovisning till Umeå Kommun som medfört felaktiga utbetalningar av allmänna medel har polisanmälts av Umeå kommun och lett till fällande domar vid Tingsrätten i Umeå och Hovrätten för Övre Norrland. IVO:s bedömning gällande denna misskötsamhet framgår under avsnittet sammantagen bedömning av lämplighet i övrigt.

Av Umeå Tingsrätts dom i mål B 2581-21 och Hovrätten för Övre Norrlands dom i mål B 102-22 framgår att en assistansberättigad som hade bolaget Aidal Care Services AB som assistansanordnare och samordnaren för bolaget, SNS, dömdes för grovt bidragsbrott till fängelse i två år respektive ett år och sex månader. Vidare framgår att Aidal Care Services AB ålades en företagsbot om 2 miljoner kronor samt att tre personer som uppgetts ha arbetat som personliga assistenter åt den assistansberättigade har dömts för penningtvåtbrott med villkorlig dom som straffpåföljd. Hovrätten ändrade tingsrättens dom på så sätt att företagsboten till Aidal Care Services AB ändrades till 1 750 000 kronor men i övrigt fastställde hovrätten tingsrättens dom.

Gällande företagsbot

En näringsidkare ska enligt 36 kap. 7 § brottsbalken åläggas företagsbot för brott som har begåtts i utövningen av näringsverksamhet om det för brottet är föreskrivet strängare straff än penningböter och näringsidkaren inte har gjort vad som skäligen kunnat krävas för att förebygga brottsligheten. Alternativt att brottet har begåtts av en person i ledande ställning grundad på befogenhet att företräda näringsidkaren eller att fatta beslut på näringsidkarens vägnar eller en person som annars haft ett särskilt ansvar för tillsyn eller kontroll i verksamheten.

Samordnaren SNS dömdes för grovt bidragsbrott som har nära anknytning till Aidal Care Services AB där hen varit anställd. Domstolen har bedömt att brottsligheten därför har begåtts i utövning av näringsverksamhet. Tingsrätten har bedömt att samordnaren har haft en ledande ställning i Aidal Care Services AB. Domstolen framhåller i domen att företag har ett utvidgat ansvar för brott som begåtts av personer i ledande ställning eller som annars har att svara för tillsyn och kontroll. Om brott begåtts av en sådan person kan företagsbot komma i fråga oavsett vilka förebyggande åtgärder som vidtagits. Med person med ledande ställning i företaget avses framförallt personer som på grund av att han eller hon ingår i företagets ledning eller under självständigt ansvar rapporterar direkt till ledningen kan sägas ha ett särskilt ansvar för att verksamheten bedrivs på ett lagenligt sätt.

Aidin Alizadeh har uppgett till Tingsrätten i Umeå att SNS var bolagets representant och samordnare i Umeå, att hen rapporterade till honom, att hen hade ansvar för rekrytering och lönesamtal för personal samt att hen var den som för bolagets räkning ansvarade för

uppföljning och kontroll av verksamheten i Umeå. Utifrån de uppgifter som Aidin Alizadeh har lämnat om samordnaren SNS bedömde tingsrätten att det är visat att samordnaren SNS varit en person med ledande ställning i Aidal Care Services AB. Därmed förelåg det förutsättningar för att ålägga Aidal Care Services AB med företagsbot. Enligt tingsrättens bedömning har det inte framkommit några skäl att jämlika eller efterge företagsboten.

Hovrätten har, i likhet med tingsrätten, bedömt att det mot bakgrund av vad som framkommit om samordnarens arbetsuppgifter är utrett att samordnaren haft en sådan ledande ställning i Aidal Care Services AB som förutsätts för att bolaget ska kunna ådömas företagsbot. Därmed var förutsättningarna för företagsbot uppfyllda.

Brist i anmälningsskyldighet till IVO och tillåtelse att samordnaren hade ett bestämmande inflytande

IVO bedömer att samordnaren SNS har haft en ledande ställning i Aidal Care Services AB och ett bestämmande inflytande över verksamheten under en lång tidsperiod. Grunden till bedömningen är den information som bolagets företrädare Aidin Alizadeh har lämnat till IVO och till Tingsrätten i Umeå gällande SNS arbetsuppgifter i verksamheten.

SNS var anställd under fyra års tid och enligt uppsägningsavtalet som bolaget skickat in till IVO avslutades hens anställning den 1 januari 2022. Under den här tidsperioden var SNS samordnare för bolagets verksamhet i Umeå och hen hade fått en fullmakt från företrädarna i bolaget att ha arbetsgivaransvaret för assistenterna samt var kontaktperson för de assistansberättigade i den kommunen. Hen skötte kommunikationen med Umeå kommun, de assistansberättigade samt var ansvarig för schema och bemanning. Domstolen har bedömt att SNS arbetsuppgifter varit av sådant slag att hen bedömdes likställas med en företrädare för bolaget som har en ledande ställning. Det var utifrån den bedömningen som förutsättningarna för företagsbot kunde utdömas.

Aidal Care Service AB har uppgett att SNS har haft ett arbetsgivaransvar för assistenterna i Umeå men inte har suttit i bolagets styrelse. Bolaget menar därför att SNS inte haft ett sådant bestämmande inflytande i bolaget att hen ska omfattas av lämplighetsprövningen.

IVO delar inte Aidal Care Services AB:s bedömning utan bedömer att SNS hade ett sådant bestämmande inflytande över verksamheten som avses i 23 § LSS. Bedömningen görs mot bakgrund av de arbetsuppgifter som SNS tilldelats av bolaget och då särskilt att hen innehade ett arbetsgivaransvar. IVO:s bedömning stöds även av den bedömning som domstolen gjort av hens befattning inom bolaget. IVO bedömer dock att SNS inte ska omfattas av lämplighetsprövningen i nu aktuellt ärende med anledning av att hen inte längre arbetar för bolaget och det har inte heller framgått att hen längre har ett bestämmande inflytande.

IVO bedömer däremot att ägarna och ledningen för Aidal Care Services AB brister i lämplighet genom att tillåta att SNS har haft ett bestämmande inflytande över

verksamheten i bolaget. Genom att tillåta att SNS har haft ett bestämmande inflytande har de möjliggjort genomförandet av det brottsliga upplägget inom verksamheten.

Härutöver har bolaget en anmälningsskyldighet till IVO att anmäla vilka företrädare som finns i styrelsen samt om det finns personer som har ett bestämmande inflytande inom bolaget. Aidal Care Services AB har inte anmält att SNS har ett bestämmande inflytande i bolaget vilket de är ålagda att göra.

Av 23 § LSS framgår att prövningen i fråga om juridisk person sammantaget ska avse:

1. den verkställande direktören och andra som genom en ledande ställning eller på annat sätt har ett bestämmande inflytande över verksamheten,
2. styrelseledamöter och styrelsesuppleanter,
3. bolagsmännen i kommanditbolag eller andra handelsbolag och
4. personer som genom ett direkt eller indirekt ägande har ett väsentligt inflytande över verksamheter.

Av förarbetena framgår att syftet med att prövningen även ska omfatta andra med bestämmande inflytande över verksamheten är för att förhindra bulvanförhållanden. Det ska dock vara fråga om en ledande funktion på motsvarande nivå som VD, exempelvis en förvaltare, eller någon som visserligen inte har en sådan formell ställning men i praktiken utöver ett motsvarande inflytande (prop. 2017/18:158 s. 48).

Brister avseende ekonomisk skötsamhet

IVO bedömer att nedan redovisade uppgifter visar att det förekommit ekonomisk misskötsamhet till stora belopp i nära förestående tid hos bolaget Aidal Care Services AB och företrädaren Aidin Alizadeh samt upprepad misskötsamhet med att inte betala in skatter och avgifter i tid i ett närstående bolag. IVO bedömer att misskötsamheten är tillräckligt allvarlig och ska därför ingå i den sammantagna bedömningen av bolaget Aidal Care Services AB och företrädarnas lämplighet. Att bolaget och den enskilde har betalat in skulderna förändrar inte IVO:s bedömning och anser att det inte går att bortse från att skulderna har uppkommit och inte betalats in i tid.

Bolaget Aidal Care Services AB har registrerats för ett mål hos Kronofogden om totalt 275 021 kronor rörande ett enskilt mål den 16 september 2020. Målet överlämnades till domstol och löstes genom tvisteförhandling vilket framgår av Göteborgs Tingsrätt dom i mål nr T 16859-20. Av domen framgår att tvisten löstes genom förlikning och att Aidal Care Services AB ålades att betala 150 000 kronor.

Bolaget Aidai AB har fått fem förseningsavgifter om 625 kronor vardera från Skatteverket gällande moms och arbetsgivardeklaration under tidsperioden 10 april 2019 till och med 23 oktober 2020. Aidai AB har även haft ett mål hos Kronofogden den 13 januari 2020 om totalt 3 352 kronor.

Aidin Alizadeh har erhållit tre betalningsuppmaningar från Skatteverket under perioden 1 december 2019 till och med 5 december 2020 på en sammanlagd summa om 226 155 kronor, varav en av dem ensamt uppgick till 221 863 kronor.

Brister i följsamhet av associationsrättsliga lagkrav

IVO bedömer att Aidal Care Services AB, Kiana AB och dess företrädare har visat brister i följsamhet av associationsrättsliga lagkrav. Bolagen Aidal Care Services AB och Kiana AB har båda fått revisionsanmärkningar för redovisningsår 2020. Av revisorsanmärkningarna daterade den 16 juli 2021 framgår att bolagen inte upprättat årsredovisning i sådan tid att det varit möjligt att hålla årsstämma inom sex månader efter räkenskapsårets utgång enligt 7 kap. 10 § ABL.

Skyldigheten för aktiebolag att upprätta årsredovisning samt att skicka in kopia till Bolagsverket framgår av 6 kap. 1 § första stycket bokföringslagen (1999:1078), BFL och 8 kap. 3 § första stycket samt 8 kap. 5 och 6 §§ årsredovisningslagen (1995:1554), ÅRL.

Till bokföringsskyldigheten för aktiebolag hör också att avsluta den löpande bokföringen med en årsredovisning samt upprätta och offentliggöra den enligt bestämmelserna i årsredovisningslagen (jfr 6 kap. 1-2 §§ BFL). Underlåtenhet att inom föreskriven tid upprätta årsredovisningen är enligt lagstiftningen straffbelagd och kan i vissa fall utgöra bokföringsbrott enligt 11 kap. 5 § Brottsbalken, BrB (se bland annat NJA 2004 s. 618).

Företagsledningen har det principiella ansvaret för att redovisningen upprättas i tid. Även för ringa bokföringsbrott är det föreskrivet en straffrättslig påföljd om upp till sex månaders fängelse (jfr. 11 kap. 5 § första stycket BrB). Oavsett om åklagaren väljer att väcka åtal på grund av särskilda skäl är underlåtenhet att upprätta årsredovisning i tid en straffbelagd gärning.

Omständigheter gällande misskötsamhet som framgår av IVO:s beslut från den 22 maj 2018 rörande Aidal Care Services AB:s verksamhet (dnr. 6.3.2-40422/2016)

IVO bedömer att det finns omständigheter som är hänförlig till tidigare utredning hos IVO gällande Aidal Care Services AB som ska beaktas i aktuellt ärende.

Aidal Care Services AB har tidigare fått avslag på ansökan om utökad målgrupp inom ramen för assistansverksamheten på grund av att de bedrivit verksamhet för den sökta målgruppen utan tillstånd. Företrädarna bedömdes därför inte uppfylla kravet på lämplighet. En av företrädarna har även vid ytterligare en ansökan bedömts som olämplig. Härutöver har IVO vid tillsyn uppmärksammat brister i följsamhet gällande årsredovisningslagen och aktiebolagslagen samt att en person som bedömts som olämplig i ett annat bolag varit anställd vid Aidal Care Services AB.

IVO bedömer att ovan nämnda omständigheter ska uppmärksammas även i aktuellt ärende trots att IVO efter ovan nämnda beslut har beviljat bolaget Aidal Care Services AB

tillstånd att bedriva verksamhet med hemtjänst och ledsagarservice samt utökning av målgrupp inom ramen för tillståndet för att bedriva personlig assistans. Anledningen till att IVO bedömer att även tidigare misskötsamhet ska uppmärksammas är för att visa på att den misskötsamhet som ligger till grund för bedömningen i aktuellt ärende inte är någon ny företeelse utan bolaget har även tidigare visat på allvarlig misskötsamhet och företrädarna har bedömts som olämpliga. Med anledning av att ovan nämnda omständigheter är av så allvarligt slag ska de uppmärksammas även i aktuellt beslut då de visar att bolaget systematiskt har haft anställda som varit olämpliga för bedrivande av bolagets verksamhet samt att även företrädarna inte uppfyllde kravet på lämplighet. Ovan nämnda omständigheter tillsammans med vad som förevarit inom ramen för aktuellt ärende visar, enligt IVO:s bedömning, på att företrädarna saknar vilja och förmåga att följa gällande regelverk för att bedriva tillståndspliktig verksamhet. Misskötsamheten har skett systematiskt.

IVO har i beslut den 17 oktober 2017 (dnr 6.3.1-17457/2017) bedömt att företrädaren Aidin Alizadeh inte uppfyllde kravet på lämplighet i en ansökan som rörde tillstånd att bedriva personlig assistans för bolaget LSS AF Assistans AB. Grunden till bedömningen var att Aidin Alizadeh visat på brister i följsamhet av reglerna i årsredovisningslagen och aktiebolagslagen i andra bolag där han hade bolagsengagemang. Misskötsamheten bestod av att bolagen Aidal Care Services AB, Aidai AB och Aidai Hemservices AB fått revisorsanmärkningar på grund av att bolagen lämnat in årsredovisningarna för sent för räkenskapsår 2016. Aidal Hemservices AB hade även fått en revisorsanmärkning för att bolaget inte hade en fulltalig styrelse. IVO bedömde att Aidin Alizadeh ensam hade ansvar för ovan nämnda bolag och var därför ansvarig för misskötsamheten.

IVO genomförde lämplighetsprövning av bolaget Aidal Care Services AB under 2018. Av beslut från den 5 april 2018 (dnr 8.5-39458/2017) bedömde IVO att bolaget uppfyllde kravet på lämplighet. IVO konstaterade att bolaget bedrivit verksamhet olovligt men inte längre gjorde det. Vid denna tidpunkt hade inte IVO information som visade motsatsen vilket framgår av beslutet från den 22 maj 2018 (dnr 6.3.2-40422/2016). Vid denna prövning noterades också den misskötsamhet som framgår av beslutet från den 17 oktober 2017 (dnr 6.3.1-17457/2017). Härutöver konstaterade IVO att en person som omfattades av lämplighetsprövningen inom ramen för LSS AF Assistans AB ansökan av tillstånd i egenskap av huvudägare varit anställd i Aidal Care Services AB. Huvudägaren bedömdes som olämplig med anledning av allvarlig ekonomisk misskötsamhet i andra bolag och privat ekonomisk misskötsamhet. IVO framförde att myndigheten ser allvarligt på att en person med omfattande ekonomisk misskötsamhet var anställd i bolaget Aidal Care Services AB. IVO konstaterade att det fanns allvarlig misskötsamhet men utgick från att bolaget inte längre bedrev verksamhet olovligt och att anställningen avslutats för arbetstagaren. Vidare bedömde IVO att den misskötsamhet som Aidin Alizadeh gjort sig skyldig till i andra bolag inte var av så allvarlig karaktär att det fanns skäl för IVO att ifrågasätta tillståndet för Aidal Care Services AB.

IVO har i beslut den 22 maj 2018 (dnr 6.3.2-40422/2016) bedömt att Aidal Care Services AB och dess företrädare inte uppfyllde kravet på lämplighet med anledning av att bolaget under en längre tid bedrivit verksamhet med personlig assistans utöver den målgrupp som tillståndet medgav. Bolaget fortsatte att bedriva verksamheten utöver tillståndet även efter att de fått vetskap om att de bedrev assistansen olovligt. IVO bedömde att bolaget genom detta agerande medvetet ignorerat tillståndsplikten. Vid tidpunkt för beslutet var Aidin Alizadeh styrelseledamot och ordförande, Keyvan Andersson Alizadeh var styrelseledamot och Roya Kehtari var styrelsesuppleant. Företrädarna för bolaget omfattades av bedömningen i beslutet. Det framgick också att IVO vid den senaste tillsynen av verksamheten inte hade kännedom om att bolaget fortsatt bedriva assistans olovligt mellan oktober 2016 och mars 2017. Med anledning av detta så har IVO inte beaktat denna omständighet i beslutet från den 5 april 2018 (dnr. 8.5-39458/2017) där IVO bedömde att bolaget uppfyllde kravet på lämplighet.

Tillämplig lagstiftning

Av 23 § LSS och 7 kap. 2 § SoL framgår att tillstånd för att bedriva verksamhet med personlig assistans, hemtjänst och ledsagarservice endast får innehas av den som i övrigt bedöms lämplig. Vid lämplighetsbedömningen ska viljan och förmågan att fullgöra sina skyldigheter mot det allmänna, laglydnad i övrigt och andra omständigheter av betydelse beaktas.

Det framgår av förarbetena att den ekonomiska skötsamheten ska vägas in vid bedömningen, dvs att de uppräknade personerna skött redovisning, betalning av skatter och arbetsgivaravgifter m.m. eller om de exempelvis varit föremål för konkurs eller näringsförbud. Vid bedömningen ska hänsyn också tas till brottslighet av förmögenhetsrättslig karaktär. Även t.ex. begångna vålds- och sexualbrott bör kunna vägas in vid en prövning (prop. 2017/2018:158 LSS s. 114-115/SoL s. 118). Syftet med lämplighetsprövningen är att förhindra att oseriösa aktörer verkar inom välfärdssektorn. Det kan därför räcka med att det finns brister i lämplighet i övrigt hos en person för att lämplighetskravet inte ska anses uppfyllt (prop. 2017/2018:158 s. 49).

I förarbetena till lämplighetsprövningens införande i LSS (prop. 2012/13:1 utgiftsområde 9, s. 216 f) framhålls vikten av att verksamhetsutövare hanterar stora summor pengar som de tar emot på ett betryggande och korrekt sätt. Regeringen uttalar att den redovisning som ska göras till Försäkringskassan löpande ska hanteras på ett tillförlitligt sätt. Vidare framhålls att den som missköter sig i vissa avseenden inte bör få fortsätta som tillståndshavare, även om det inte har kunnat påvisas kvalitetsbrister i verksamheten. Detta då det inte är rimligt att en tillståndshavare som inte kan visa hur assistanssättningen har använts ska få fortsätta att ta emot och förvalta stora summor som härrör från allmänna medel. Den enskilde bör tryggt kunna vända sig till en tillståndshavare i förvissning om att denna uppfyller lagens krav i alla avseenden.

Om företrädarna tidigare drivit en verksamhet vars tillstånd har återkallats, om verksamhet bedrivits olagligen eller om ansvarig myndighet i samband med sin tillsyn funnit allvarliga

brister i verksamheten kan det också påverka bedömningen av företrädarnas lämplighet (prop. 2017/18:158 s. 114 f./ SoL s. 118).

Kommunikation

Behörig företrädare för Aidal Care Services AB har getts tillfälle att yttra sig över de handlingar som ligger till grund för IVO:s beslut om återkallelse av tillstånd. Yttrande från bolaget inkom den 16 december 2022. Företrädaren för bolaget anger bland annat följande gällande de kommunicerade uppgifterna.

Aidin Mohammad Reza Alizadeh driver bolaget Aidal Care Service AB. Kiana AB är moderbolag och delägare i Aidal Care Services AB. Keyvan Alizadeh driver Kiana AB och är därmed firmatecknare även för Aidal Care Service AB. Aidai AB är dotterbolag till Aidal Care Service AB. I övrigt finns det ingen annan med bestämmande inflytande över något av bolagen.

SNS anställdes den 1 januari 2018 av Aidal Care Service AB men är inte längre anställd i bolaget. SNS stängdes av från arbetet från första dagen det kom till arbetsgivarens kännedom att hon satt häktad misstänkt för bidragsbrott. Beslutet att stänga av SNS togs i samråd med bolagets arbetsgivarorganisation Fremia. SNS har därefter blivit formellt uppsagd och har inte arbetat i bolaget sedan hen blev avstängd. Däremot har hen tagit ut de semesterdagar som hen hade inestående. Från och med den 8 december 2021 blev hen formellt uppsagd. SNS ansvarade för att samordna assistansen för fem brukare i Umeå. I hens arbetsuppgifter ingick det att hjälpa till vid rekrytering av personal, vara kontaktperson mellan företaget och brukarna, ordna med personal vid sjukfrånvaro, jobba själv vid personalbrist, inhämta tidrapporter och skicka in dem till bolaget. SNS har haft kontakten med kunderna och hjälpt till med schemalagningen. SNS har varit anställd av bolaget och haft ansvar för kunderna i Umeå. Genom att anställa SNS kunde bolaget erbjuda brukarna fysisk närvaro av personal från bolaget i Umeå. Även annan personal på bolaget har haft kontakt med kunderna med undantag för två av dem. SNS har uppgivit att dessa kunder inte pratade svenska. All kommunikation skedde därför genom SNS som enda arabisktalande personal på bolaget. Aidin Alizadeh har i egenskap av SNS arbetsgivare varit i kontakt med hen flera gånger i veckan via mejl, sms och telefonsamtal. SNS har inte haft någon styrelsebefattning eller någon annan beslutanderoll inom bolaget. Aidin Alizadeh framför att det av tingsrätten i Umeås dom gällande företagsbot framgår att SNS var bolagets samordnare och representant i Umeå, att hen rapporterade till Aidin Alizadeh på bolaget samt hade ansvar för bland annat rekrytering och lönesamtal för personal och att hen var den som för bolagets räkning ansvarade för uppföljning och kontroll av verksamheten i Umeå. Det framgår inte av domen att hen satt med i bolagets styrelse.

Vidare framför bolaget att det av domarna från tingsrätten och hovrätten framgår att det är SNS och den assistansberättigade tillsammans med assistenterna som har tillskansat sig ersättning för personlig assistans för egen vinnings skull. Det framgår att bolaget har betalat ut lön till assistenterna i enlighet med redovisad tid. Det framgår att assistenterna

sedan har fört över pengar till SNS och den assistansberättigade. Inga pengar har gått tillbaka till bolaget eller representanter i bolagets ledning. Detta visar enligt bolaget att SNS agerat självständigt utanför bolagets kännedom. Aidal Care Service AB dömdes till företagsbot med anledning av att SNS varit i ledande ställning i bolaget inte på grund av att hon själv varit i ledningen i bolaget. Företagsboten är kopplad till SNS brott. Hens ställning i bolaget har varit tillräcklig för att bolaget skulle åläggas en företagsbot oavsett vilka åtgärder som bolaget har gjort för att skydda sig mot brottslighet inom bolaget. Bolaget och bolagets företrädare är inte misstänkt för något samband med SNS åtal. SNS är inte längre anställd i bolaget och ingen av de personer som dömdes för brottsligheten är kvar inom bolaget.

Gällande skrivelsen från Umeå kommun från den 15 september 2022 avser skrivelsen den andra brukaren som inte talade svenska och det var endast SNS som kunde kommunicera med hen. Den brukarens behov av assistans är inte ifrågasatt men SNS har på egen hand ordnat så att personer som inte utfört assistans har skrivit upp tid i tidrapporter och ersättning för personlig assistans har därför utgått felaktigt. Bolaget har betalat tillbaka ersättningen som utgått felaktigt.

Gällande sjuklönekostnaderna för en brukare har bolaget lämnat korrekta uppgifter. Ansökan om sjuklönekostnader skickas oftast in för tre månader i taget enligt överenskommelse med kommunen. Det är mycket underlag som ska skickas in och det är möjligt att det har blivit missförstånd kring detaljuppgifter men det finns läkarintyg och andra nödvändiga uppgifter som styrker sjukfrånvaron. Bolaget har dock inte prioriterat att överklaga avslagsbesluten eftersom det vid tiden för besluten hade startats en omfattande rättsprocess kring misstänkt brottslighet kring en brukare och det hade högre prioritet för bolaget.

Samtliga oegentligheter som framkommit av IVO:s kommunikering har skett genom SNS som har stängts av från arbetsplatsen med omedelbar verkan när oegentligheterna uppdagats. Bolaget har tagit sitt ansvar som assistansanordnare och arbetsgivare. Bolaget har betalat tillbaka den ersättning för personlig assistans som utgått felaktigt.

Bolaget har blivit lurat av SNS som har kunnat undanhålla sanningen för att hen varit den enda som kunnat kommunicera med de kunder som det uppdagats oegentligheter kring. Verksamheten har analyserat händelsen för att se vad som kan göras annorlunda framöver för att förebygga liknade händelser. Bolaget har kommit fram till att verksamheten ska ha fördjupad kontroll och uppföljning av personal som innehar ansvar med liknande samordnande funktion. Det behövs en noggrann referenstagning där det ställs krav på fler referenser. Bolaget ska öka frekvensen av fysisk närvaro hos brukare och använda digitala möten och kommunikation via telefon och mejl i mindre omfattning. Bolaget ska också öka samverkan med myndigheter och Försäkringskassan för att på ett effektivare sätt kunna uppmärksamma om något inte stämmer.

Gällande revisorsanmärkningarna för Aidal Care Service AB och Kiana AB för redovisningsår 2020 var den inte påskriven den 30 juni 2021 så att ordinarie årsstämma kunde hållas den 30 juni 2021. Keyvan Alizadeh som är firmatecknare för Kiana AB var på semester och han kunde därför inte underteckna årsredovisningarna för de båda bolagen. Det finns inga felaktigheter i årsredovisningarna men stämman blev försenad med två veckor. Årsredovisningen kom in i tid till Bolagsverket.

Betalningsföreläggandet gällande Perfekt Bygg Göteborg avser en tvist gällande en faktura för utfört arbete. Aidal Care Service AB ansåg att summan var högre än vad de kommit överens om med byggföretaget. Ärendet slutade i förlikning i domstol.

Betalningsföreläggandet från Visma avser en faktura och påminnelsefaktura som skickades via mejl och hade tyvärr hamnat i skräpposten. Aidal Care Service AB tog kontakt med företaget och betalade in fakturan så fort betalningsföreläggandet kommit bolaget till handa och därför återkallades föreläggandet.

IVO bedömer att det som Aidal Care Services AB angivit i yttrandet inte fråntar bolagets företrädare ansvaret att sköta bolagets verksamhet, arbetsgivaransvaret eller sina ekonomiska förpliktelser. Det är styrelsen som ytterst har ansvaret att följa de regelverk som gäller för verksamheten. Bolaget kan inte heller frånta sig ansvaret för den uppkomna misskötsamheten genom att skjuta över ansvaret på samordnaren SNS. Att det enbart var samordnaren som hade ansvaret för två av brukarna med anledning av att de inte talade samma språk bedömer inte IVO är en ursäktlig anledning. Att bolaget betalat tillbaka assistansersättning till kommunen för felaktigt inlämnade fakturor förändrar inte heller bolagets ansvar i att brott och felaktigheter har begåtts. Bristerna, misskötsamheten och brottsligheten som förevarit har varit av så allvarlig karaktär att de inte kan läkas i efterhand. De förbättringsåtgärder som bolaget har uppgett att de har vidtagit kan inte läka det som förevarit enligt IVO:s bedömning. Yttrandet ändrar därmed inte IVO:s bedömning att Aidal Care Services AB inte uppfyller kravet på lämplighet i övrigt.

Återkallelse utan föregående föreläggande

IVO återkallar tillståndet direkt, utan ett föregående beslut om föreläggande om att åtgärda bristerna, i enlighet med 26 g § fjärde stycket LSS och 13 kap. 9 § tredje stycket SoL. Detta då IVO bedömer att bolaget saknar förmåga och faktisk möjlighet att åtgärda de allvarliga bristerna avseende lämplighet i övrigt.

IVO bedömer att myndigheten med styrka har visat att Aidal Care Services AB:s brister i lämplighet. Bristerna i lämplighet är sedermera så allvarliga och omfattande att det står klart att tillståndet ska återkallas utan ett föregående beslut om föreläggande.

Att beslutet gäller omedelbart framgår av 27 § LSS och 16 kap. 4 § SoL.

Då ägar- och ledningsprövningen syftar till att förhindra att kvalitetsbrister uppkommer är det angeläget att tillsynsmyndigheten kan ingripa innan bristande lämplighet i övrigt har

hunnit drabba placerade omsorgstagare. Detta framgår av förarbetena till 13 kap. 9 § SoL och 26 g § LSS.

Ett tillstånd bör därför kunna återkallas utan föregående föreläggande om aktören saknar rättslig eller faktiskt möjlighet att åtgärda de brister som föranlett frågan om återkallelse av tillståndet (prop. 2017/18:158 s. 53).

Ytterligare information

Den 15 oktober 2013 beviljades Aidal Care Services AB tillstånd att bedriva enskild verksamhet i form av personlig assistans enligt 9 § punkten 2 LSS, dnr 4.1.1-32843/2013. Tillståndet har därefter utökats och det senaste tillståndsbeviset har dnr 6.3.2-33249/2019.

Bolaget beviljades tillstånd att bedriva verksamhet med hemtjänst enligt 7 kap. 1 § punkten 6 SoL den 15 oktober 2019, dnr 6.3.1-6477/2019 och verksamhet med ledsagarservice enligt 9 § punkten 3 LSS den 21 oktober 2021, dnr 6.3.1-7132/2019.

Aidal Care Services AB har uppgett att de är assistansanordnare för sju assistansberättigade varav två är bosatta i Umeå, en i Lund, två i Göteborg och två i Mölndal. Bolaget har uppgett att de har ramavtal med kommunerna Mölndal, Kungälv och Härryda gällande hemtjänstverksamhet. Bolaget har inte uppgett hur många personer som omfattas av deras hemtjänstverksamhet och verksamhet med ledsagarservice.

Beslut i detta ärende har fattats av avdelningschefen Peder Carlsson. Enhetschefen Anette Nilsson har varit föredragande.

Beslutet har den 16 maj 2023 godkänts elektroniskt av avdelningschefen Peder Carlsson och förts in i IVO:s ärendehanteringssystem.

Kopia till:

Försäkringskassan

Berörda kommuner

Bilaga 1: Hur man överklagar

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.

5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

RÄTTEN

Kammarrättsrådet Rolf Bohlin, ordförande
Tf. assessorn Lovisa Sundqvist Bådagård, referent

FÖREDRAGANDE OCH PROTOKOLLFÖRARE

Referenten

KLAGANDE

Aidal Care Services AB, 556446-4179

Ombud: Jur.kand. Sofie Stråhlén

MOTPART

Inspektionen för vård och omsorg

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Stockholms dom den 25 april 2024
i mål nr 11223-23

SAKEN

Tillstånd att bedriva enskild verksamhet enligt lagen om stöd
och service till vissa funktionshindrade samt socialtjänstlagen; nu fråga om
inhibition och vilandeförklaring

Aidal Care Services AB yrkar att det överklagade avgörandet tills vidare inte ska
gälla (inhibition). Bolaget yrkar vidare att målet vilandeförklaras i avvaktan på att
Högsta förvaltningsdomstolen har avgjort mål nr 1126-23, 3513-23 och 5394-23.

Kammarrätten, som senare kommer att ta ställning till frågan om
prövningstillstånd, fattar följande

BESLUT

1. Kammarrätten avslår yrkandet om att det överklagade avgörandet tills vidare inte ska gälla.
2. Kammarrätten avslår yrkandet om vilandeförklaring.
3. Kammarrätten ger Aidal Care Services AB möjlighet att senast **den 3 juni 2024** skriftligen ange de ytterligare omständigheter som bolaget vill föra fram innan frågan om prövningstillstånd avgörs. Om någon komplettering inte kommer in kan domstolen ändå avgöra frågan.

SKÄLEN FÖR BESLUTET

Enligt 28 § förvaltningsprocesslagen (1971:291) får den domstol som ska pröva ett överklagande besluta att det överklagade beslutet, om det annars skulle gälla omedelbart, tills vidare inte ska gälla.

Det har inte kommit fram skäl för att det överklagade avgörandet tills vidare inte ska gälla. Yrkandet om detta ska därför avslås.

Kammarrätten anser att det inte finns skäl att vilandeförklara målet. Yrkandet om detta ska därför avslås.

Beslutet om vilandeförklaring får bara överklagas i samband med ett överklagande av det slutliga avgörandet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR beslutet i övrigt, se bilaga A (KR-01).

Lovisa Sundqvist Bådagård

Beslut meddelat 2024-05-20/RB

Hur man överklagar

KR-01

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga det till Högsta förvaltningsdomstolen. Överklagandet ska skickas till kammarrätten. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet.

I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen senast den dag tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen är en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Prövningstillstånd i Högsta förvaltningsdomstolen

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta förvaltningsdomstolen ska pröva ett överklagande. Högsta förvaltningsdomstolen får meddela prövningstillstånd endast om

1. det är av vikt för ledning av rätts-tillämpningen att överklagandet prövas, eller
2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, så som att det finns grund för resning eller

att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller kammarrättens beslut. Det är därför viktigt att du i överklagandet tar med allt som du vill föra fram.

Så här gör du

1. Skriv kammarrättens namn, målnummer och beslutsdatum.
2. Förklara vilken ändring du vill ha och varför du tycker att beslutet ska ändras.
3. Förklara varför du anser att Högsta förvaltningsdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd ovan).
4. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Bifoga de skriftliga bevis du hänvisar till om de inte redan finns i målet.
5. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer. Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om hur domstolen kan nå dig: e-postadresser, postadresser, och telefonnummer. Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till kammarrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Kammarrätten kontrollerar att överklagandet har kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet, och då står kammarrättens beslut fast.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid, skickar kammarrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Högsta förvaltningsdomstolen.

Har du tidigare fått handlingar med förenklad delgivning kan även Högsta förvaltningsdomstolen skicka handlingar på detta sätt.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med kammarrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

AVTAL OM HEMTJÄNST ENLIGT LAGEN OM VALFRIHETSSYSTEM

1 Parter

Avtalets parter är:

Härryda Kommun
435 80 Mölnlycke
 nedan kallad Kommunen.

Orgnr: 212000-1264

och

Aidal Care Services AB
Prästgårdsängen 21
412 71 Göteborg

Orgnr: 556446-4179

nedan kallad Leverantören.

2 Handlingar

Avtalshandlingarna kompletterar varandra. Om avtalshandlingarna skulle visa sig vara motsägelsefulla i något avseende gäller de, om inte omständigheter uppenbarligen föranleder annat, sinsemellan i följande ordning:

1. Skriftliga ändringar och tillägg till detta avtal vilka skriftligen godkänts av båda parter
2. Detta avtal
3. Kommunens förfrågningsunderlag daterat **2013-07-01** med kompletteringar
4. Leverantörens ansökan gällande hemtjänst med bilagor

Avtalet ersätter alla tidigare avtal och överenskommelser mellan parterna, såväl muntliga som skriftliga.

3 Avtalsperiod

Avtalstiden gäller från och med **2013-07-01** och löper tillsvidare med ett år i taget. Kommunen kommer årligen, tre månader innan avtalets utgång, att göra kontroller som styrker att Leverantören är godkänd att bedriva hemtjänstverksamhet i Kommunen ytterligare ett år. Finner Kommunen att Leverantören, vid en sådan kontroll, ej uppfyller Kommunens krav för godkännande har Kommunen rätt att häva avtalet enligt punkt 4.13 i förfrågningsunderlaget.

4 Omfattning

Avtalet omfattar **service- och omsorgsinsatser** i delområde **väst**.

5 Beställning

Kommunens biståndshandläggare kommer att utgöra beställare gentemot Leverantören. Beställningar skall ske skriftligen. Samtliga beställningar skall bekräftas genom skriftlig orderbekräftelse.

Kommunen garanterar inte någon uppdragsvolym

6 Ersättning

Ersättningen utgörs av beställd tid hos brukaren. Tiden kan vara biståndsbedömd beviljad tid eller tid för att utföra insatser enligt HSL. Timpris framgår av bilaga 1 till förfrågningsunderlaget. Priserna i avtalet är föremål för årlig justering.

7 Betalning / Fakturering

7.1 Betalningsvillkor

Betalning erläggs senast 30 dagar efter mottagen och godkänd faktura.

Betalning sker i svenska kronor (SEK). Villkor som anges i faktura men som inte omfattas av avtalade villkor är inte bindande för Kommunen.

7.2 Dröjsmålsränta

Om betalning inte erläggs i rätt tid utgår dröjsmålsränta enligt gällande räntelag.

7.3 Fakturering

Fakturering skall ske månadsvis i efterskott

På fakturan anges:

- Pris:
 - Brutto med moms specificerad för företag som endast erbjuder serviceinsatser
 - Netto för företag som erbjuder omsorgsinsatser alt. omsorgs- och serviceinsatser.
- Leverantörens namn och organisationsnummer
- Uppdrag (tjänst) specificerad
- Namn och personnummer på brukare för vilken uppdraget avser
- MottagningsID: SOC 2021

Fakturaadress är: Härryda kommun, Box 20, 435 21 Mölnlycke

Faktura som inte innehåller ovanstående kan komma att returneras till Leverantören. Faktureringsavgift eller andra icke överenskomna tillägg godkännes ej.

8. Förändring av villkor

Kommunen eller Leverantören får påkalla omförhandling under avtalstiden om någon genomgripande förändring av förutsättningarna sker. Anmälan om omförhandling skall ske så snart det återopande förhållandet blivit känt för den part som återoppar omförhandlingsrätten. Detta befriar inte part från skyldighet att fullgöra berörd avtalsförpliktelse intill dess eventuell överenskommelse om ändring träffats.

Ändringar och tillägg kan endast göras genom skriftlig handling undertecknad av behörig företrädare för Kommunen och Leverantören.

9 Force Majeure

Force Majeure såsom krig, omfattande arbetskonflikt, blockad, eldsvåda, miljökatastrof, allvarlig smittspridning eller annan omständighet som part inte råder över och som förhindrar part att fullgöra sina avtalsenliga skyldigheter, befriar part från fullgörande av dess skyldigheter. Sådan befrielse gäller under förutsättning att verksamheten inte heller kan bedrivas under tillfredsställande förhållanden. Arbetskonflikt som har sin grund i parts brott mot kollektivavtal får inte åberopas som befrielsegrund.

Motpart skall omedelbart underrättas om det föreligger omständigheter som kan föranleda tillämpning av denna bestämmelse.

10 Övrigt

I övrigt gäller avtalet enligt förfrågningsunderlag daterat **2013-07-01**

Ramavtalet är upprättat i två (2) likalydande exemplar varav parterna tagit var sitt.

Göteborg 2013-10-29
 Ort Datum

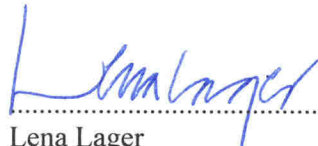
Aidel Core Service AB
 Företag

 Firmatecknare

Aidel Alizadeh

Höllnucke 2013-10-29
 Ort Datum

Härryda Kommun

 Lena Lager

Sektorschef